

Tirsdag den 1. september 2026 (D)

1

21. møde

Tirsdag den 1. september 2026 kl. 10.00

Dagsorden

1) 2. behandling af lovforslag nr. L 17:

Forslag til lov om ændring af udlændingeloven, hjemrejseloven, lov om fuldbyrdelse af straf m.v., repatrieringsloven og straffeloven. (Skærpelse af regler om udvisning ved ubetinget fængselsstraf af mindst 1 års varighed for visse former for alvorlig kriminalitet, indførelse af elektronisk kontrol med fodlænke for visse udlændinge og styrkelse af repatrieringsordningen og hjemrejsestøtteordningen). Af udlændinge- og integrationsministeren (Morten Bødskov). (Fremsættelse 25.06.2026. 1. behandling 13.08.2026. Betænkning 28.08.2026. Ændringsforslag nr. 21 af 28.08.2026 uden for betænkningen af udlændinge- og integrationsministeren (Morten Bødskov)).

2) 2. behandling af lovforslag nr. L 16:

Forslag til lov om ændring af udlændingeloven. (Ny overenskomst-baseret beløbsordning for certificerede virksomheder). Af udlændinge- og integrationsministeren (Morten Bødskov). (Fremsættelse 25.06.2026. 1. behandling 13.08.2026. Betænkning 27.08.2026).

3) 2. behandling af lovforslag nr. L 8:

Forslag til lov om ændring af opkrævningsloven og forskellige andre love. (Forhøjelse af rykkergebyr ved told- og skatteforvaltningens opkrævning af visse skatter og afgifter m.v.). Af skatte- og vækstministeren (Jakob Engel-Schmidt). (Fremsættelse 25.06.2026. 1. behandling 12.08.2026. Betænkning 26.08.2026).

4) 2. behandling af lovforslag nr. L 9:

Forslag til lov om ændring af hvidvaskloven, lov om finansiel virksomhed, lov om betalinger, lov om fondsmæglerselskaber og investeringsservice og -aktiviteter og forskellige andre love. (Styrkelse af Danmarks efterlevelse af FATF's anbefalinger om bekæmpelse af hvidvask, terrorfinansiering og proliferationsfinansiering, oprettelse af basal indlånskonto for mindreårige, fastsættelse af regler om genomsigtighed i gebyrer og vilkår for indløsning af betalingstransaktioner med et betalingsinstrument og gennemførelse af direktiv om tilsyn med investeringsselskaber m.v.). Af skatte- og vækstministeren (Jakob Engel-Schmidt). (Fremsættelse 25.06.2026. 1. behandling 12.08.2026. Betænkning 27.08.2026).

5) 2. behandling af lovforslag nr. L 5:

Forslag til lov om bæredygtig forvaltning af næringsstoffer og drivhusgasser m.v. i land- og skovbruget (gødskningsloven).

Af ministeren for natur og dyrevelfærd (Christian Rabjerg Madsen). (Fremsættelse 25.06.2026. 1. behandling 13.08.2026. Betænkning 27.08.2026).

6) 2. behandling af lovforslag nr. L 20:

Forslag til lov om ændring af SU-loven og forskellige andre love. (Overførsel af opgaver fra Uddannelses- og Forskningsstyrelsen og uddannelsesinstitutioner til Udbetaling Danmark og Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag). Af forsknings-, uddannelses- og digitaliseringsministeren (Christina Egelund). (Fremsættelse 25.06.2026. 1. behandling 13.08.2026. Betænkning 26.08.2026).

7) 2. behandling af lovforslag nr. L 21:

Forslag til lov om ændring af universitetsloven, lov om adgangsregulering ved videregående uddannelser, lov om specialpædagogisk støtte ved videregående uddannelser m.v. og udlændingeloven. (Initiativer vedrørende visse udenlandske studerende, adgang til ph.d.-uddannelse, specialpædagogisk støtte til studerende på erhvervskandidatuddannelser m.v.). Af forsknings-, uddannelses- og digitaliseringsministeren (Christina Egelund). (Fremsættelse 25.06.2026. 1. behandling 13.08.2026. Betænkning 26.08.2026).

8) 2. behandling af lovforslag nr. L 19:

Forslag til lov om id-kort på byggepladser. Af beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen). (Fremsættelse 25.06.2026. 1. behandling 14.08.2026. Betænkning 26.08.2026).

9) 2. behandling af lovforslag nr. L 7:

Forslag til lov om ændring af dagtilbudsloven og udlændingeloven og om ophævelse af lov om Danmarks Evalueringsinstitut. (Nedlægelse af Danmarks Evalueringsinstitut). Af undervisningsministeren (Magnus Heunicke). (Fremsættelse 25.06.2026. 1. behandling 14.08.2026. Betænkning 26.08.2026).

10) 2. behandling af lovforslag nr. L 10:

Forslag til lov om ændring af lov om elforsyning. (Forenkling af regler for solcelleanlæg på offentlige bygninger). Af klima-, energi- og forsyningsministeren (Samira Nawa). (Fremsættelse 25.06.2026. 1. behandling 13.08.2026. Betænkning 26.08.2026).

Kl. 09:59 Delingen af lovforslaget i to lovforslag er vedtaget.

Meddelelser fra formanden

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Mødet er åbnet.

I anledning af den norske konges død har Folketingets formand sendt følgende brev til Stortingets præsident, Masud Gharakhani:

»På Folketingets vegne vil jeg udtrykke min store medfølelse med det norske folk i anledning af Hans Majestæt Kong Haralds bortgang.

Ære være Hans Majestæt Kong Haralds minde.
Med venlig hilsen
Søren Gade«.

Det første punkt på dagsordenen er:

1) 2. behandling af lovforslag nr. L 17:

Forslag til lov om ændring af udlændingeloven, hjemrejseloven, lov om fuldbyrdelse af straf m.v., repatrieringsloven og straffeloven. (Skærpelse af regler om udvisning ved ubetinget fængselsstraf af mindst 1 års varighed for visse former for alvorlig kriminalitet, indførelse af elektronisk kontrol med fodlænke for visse udlændinge og styrkelse af repatrieringsordningen og hjemrejsestøtteordningen).

Af udlændinge- og integrationsministeren (Morten Bødskov).
(Fremsættelse 25.06.2026. 1. behandling 13.08.2026. Betænkning 28.08.2026. Ændringsforslag nr. 21 af 28.08.2026 uden for betænkningen af udlændinge- og integrationsministeren (Morten Bødskov)).

Kl. 10:00

Forhandling

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Der er stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen sluttet, og vi går til afstemning.

Kl. 10:00

Afstemning

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Jeg betragter ændringsforslag nr. 1 om deling af lovforslaget i to lovforslag, stillet af udlændinge- og integrationsministeren og tiltrådt af udvalget, som vedtaget.

[A. Forslag til lov om ændring af udlændingeloven, hjemrejseloven, lov om fuldbyrdelse af straf m.v., repatrieringsloven og straffeloven. (Skærpelse af regler om udvisning ved ubetinget fængselsstraf af mindst 1 års varighed for visse former for alvorlig kriminalitet og indførelse af elektronisk kontrol med fodlænke for visse udlændinge).]

B. Forslag til lov om ændring af hjemrejseloven og repatrieringsloven. (Styrkelse af hjemrejsestøtteordningen og repatrieringsordningen).]

Vi stemmer først om ændringsforslagene til det under A nævnte lovforslag.

Jeg betragter ændringsforslag nr. 2 og 3, stillet af udlændinge- og integrationsministeren og tiltrådt af udvalget, som vedtaget.

De er vedtaget.

DD, DF og Nadja Natalie Isaksen (UFG) har ønsket afstemning om ændringsforslag nr. 5, stillet af et mindretal (DD og Nadja Natalie Isaksen (UFG)) og tiltrådt af et andet mindretal (DF og LA). Afstemningen starter.

For stemte 27 (DF, LA, DD, BP og Jacob Harris (UFG)), imod stemte 83 (S, SF, V, M, KF, EL, RV, ALT og Emilie Schytte (UFG)), hverken for eller imod stemte 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Herefter bortfalder ændringsforslag nr. 4, stillet og tiltrådt af de samme mindretal.

Jeg betragter ændringsforslag nr. 6, stillet af et mindretal (Nadja Natalie Isaksen (UFG)) og tiltrådt af et andet mindretal (DF, LA, KF og DD), som forkastet.

Det er forkastet.

Herefter bortfalder ændringsforslag nr. 7, stillet og tiltrådt af de samme mindretal.

Jeg betragter ændringsforslag nr. 8, stillet af udlændinge- og integrationsministeren og tiltrådt af udvalget, og ændringsforslag nr. 21, stillet af udlændinge- og integrationsministeren uden for betænkningen, som vedtaget.

De er vedtaget.

DD og DF har ønsket afstemning om ændringsforslag nr. 9, stillet af et mindretal (DD) og tiltrådt af et andet mindretal (DF, LA og Nadja Natalie Isaksen (UFG)). Afstemningen starter.

For stemte 27 (DF, LA, DD, BP og Jacob Harris (UFG)), imod stemte 84 (S, SF, V, M, KF, EL, RV, ALT og Emilie Schytte (UFG)), hverken for eller imod stemte 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Jeg betragter herefter ændringsforslag nr. 10 og 11, stillet af udlændinge- og integrationsministeren og tiltrådt af udvalget, som vedtaget.

De er vedtaget.

DD, DF og Nadja Natalie Isaksen (UFG) har ønsket afstemning om ændringsforslag nr. 12, stillet af et mindretal (DD og Nadja Natalie Isaksen (UFG)) og tiltrådt af et andet mindretal (DF). Afstemningen starter.

For stemte 18 (DF, DD, BP og Jacob Harris (UFG)), imod stemte 84 (S, SF, V, M, KF, EL, RV, ALT og Emilie Schytte (UFG)), hverken for eller imod stemte 9 (LA).

Ændringsforslaget er forkastet.

Herefter bortfalder ændringsforslag nr. 14, stillet og tiltrådt af de samme mindretal.

Jeg betragter ændringsforslag nr. 13, stillet af udlændinge- og integrationsministeren og tiltrådt af udvalget, som vedtaget.

Det er vedtaget.

DD og DF har ønsket afstemning om ændringsforslag nr. 15, stillet af et mindretal (DD) og tiltrådt af et andet mindretal (DF og Nadja Natalie Isaksen (UFG)). Afstemningen starter.

For stemte 18 (DF, DD, BP og Jacob Harris (UFG)), imod stemte 92 (S, SF, V, LA, M, KF, EL, RV, ALT og Emilie Schytte (UFG)), hverken for eller imod stemte 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Jeg betragter ændringsforslag nr. 16, stillet af udlændinge- og integrationsministeren og tiltrådt af udvalget, som vedtaget.

Det er vedtaget.

DD, DF og Nadja Natalie Isaksen (UFG) har ønsket afstemning om ændringsforslag nr. 17, stillet af et mindretal (DD og Nadja Natalie Isaksen (UFG)) og tiltrådt af et andet mindretal (DF, LA og KF). Afstemningen starter.

For stemte 37 (DF, LA, KF, DD, BP, Jacob Harris (UFG) og 2 V (ved en fejl)), imod stemte 73 (S, SF, V, M, EL, RV, ALT og Emilie Schytte (UFG)), hverken for eller imod stemte 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Jeg betragter ændringsforslag nr. 18, stillet af et mindretal (LA) og tiltrådt af et andet mindretal (DF, KF, DD og Nadja Natalie Isaksen (UFG)), som forkastet.

Det er forkastet.

Vi stemmer nu om ændringsforslagene til det under B nævnte lovforslag.

Jeg betragter ændringsforslag nr. 19, stillet af et mindretal (LA) og tiltrådt af et andet mindretal (V, DF, KF, DD og Nadja Natalie Isaksen (UFG)), som forkastet.

Det er forkastet.

Jeg betragter ændringsforslag nr. 20, stillet af udlændinge- og integrationsministeren og tiltrådt af udvalget, som vedtaget.

Det er vedtaget.

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

2) 2. behandling af lovforslag nr. L 16:

Forslag til lov om ændring af udlændingeloven. (Ny overenskomstbaseret beløbsordning for certificerede virksomheder).

Af udlændinge- og integrationsministeren (Morten Bødskov).
(Fremsættelse 25.06.2026. 1. behandling 13.08.2026. Betænkning 27.08.2026).

Kl. 10:06

Forhandling

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Der er stillet ændringsforslag.

Er der nogen, der ønsker at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen sluttet.

Kl. 10:06

Afstemning

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Jeg betragter ændringsforslag nr. 1, stillet af udlændinge- og integrationsministeren og tiltrådt af udvalget, som vedtaget.

Det er vedtaget.

Jeg betragter ændringsforslag nr. 2, stillet af et mindretal (LA, DD og KF), som forkastet.

Det er forkastet.

Jeg betragter ændringsforslag nr. 3-7, stillet af udlændinge- og integrationsministeren og tiltrådt af udvalget, som vedtaget.

De er vedtaget.

Jeg betragter ændringsforslag nr. 8, stillet af et mindretal (LA, DD og KF) og tiltrådt af et andet mindretal (DF og Nadja Natalie Isaksen (UFG)), som forkastet.

Det er forkastet.

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

3) 2. behandling af lovforslag nr. L 8:

Forslag til lov om ændring af opkrævningsloven og forskellige andre love. (Forhøjelse af rykkergebyr ved told- og skatteforvaltningens opkrævning af visse skatter og afgifter m.v.).

Af skatte- og vækstministeren (Jakob Engel-Schmidt).
(Fremsættelse 25.06.2026. 1. behandling 12.08.2026. Betænkning 26.08.2026).

Kl. 10:07

Forhandling

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

4) 2. behandling af lovforslag nr. L 9:

Forslag til lov om ændring af hvidvaskloven, lov om finansiel virksomhed, lov om betalinger, lov om fondsmæglerselskaber og investeringsservice og -aktiviteter og forskellige andre love. (Styrkelse af Danmarks efterlevelse af FATF's anbefalinger om bekæmpelse af hvidvask, terrorfinansiering og proliferationsfinansiering, oprettelse af basal indlånskonto for mindreårige, fastsættelse af regler om gennemsigtighed i gebyrer og vilkår for indløsning af betalingstransaktioner med et betalingsinstrument og gennemførelse af direktiv om tilsyn med investeringsselskaber m.v.).

Af skatte- og vækstministeren (Jakob Engel-Schmidt).

(Fremsættelse 25.06.2026. 1. behandling 12.08.2026. Betænkning 27.08.2026).

Kl. 10:08

Forhandling

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Der er stillet ændringsforslag.

Er der nogen, der ønsker at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen sluttet.

Kl. 10:08

Afstemning

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Jeg betragter ændringsforslag nr. 1-4, stillet af skatte- og vækstministeren og tiltrådt af et flertal (udvalget med undtagelse af Jacob Harris (UFG)), som vedtaget.

De er vedtaget.

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

5) 2. behandling af lovforslag nr. L 5:

Forslag til lov om bæredygtig forvaltning af næringsstoffer og drivhusgasser m.v. i land- og skovbruget (gødskningsloven).

Af ministeren for natur og dyrevelfærd (Christian Rabjerg Madsen). (Fremsættelse 25.06.2026. 1. behandling 13.08.2026. Betænkning 27.08.2026).

Kl. 10:09

Forhandling

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Der er stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig? Det er der. Hr. Morten Messerschmidt, Dansk Folkeparti, får ordet. Værsgo.

Kl. 10:09

(Ordfører)

Morten Messerschmidt (DF):

Tak, formand. Når jeg ser L 5 foran mig, forestiller jeg mig den enlige mor med tre unger ved køledisken, der igen må skrue madbudgettet ned. Først var det pasta bolognese, og nu bliver det så kartoflerne og majsolien, gulerødderne – ting, som enten nu helt må udgå af madlavningen, eller som bare igen bliver skåret ned. Vi oplever alle, hvordan inflationen æder sig ind på os i form af stadig mindre pakker til samme priser, eller at varerne helt forsvinder, fordi det simpelt hen ikke længere kan betale sig at producere grønsager i Danmark.

Når jeg ser L 5, forestiller jeg mig et supermarked, hvor de små dannebrogsslag på pakkerne, som jeg glæder mig over og er stolt af at have i indkøbskurven, gradvis forsvinder, og at de erstattes af tyske og polske og rumænske flag. Vi kender det jo allerede fra kødet, hvor det efterhånden er lettere at finde produkter fra Uruguay og New Zealand, end det er at købe dansk – medmindre man selvfølgelig hæver opsparingen og virkelig giver den en skalle.

Når jeg ser L 5, forestiller jeg mig folkepensionisten eller måske den ældre, der er rykket på plejehjem, ja, måske her i København, og som egentlig havde vænnet sig til, at det så var 100 g kød om ugen, men som nu også må se grønsagsrationerne skåret ned, simpelt hen fordi der ikke er råd. De seneste år er oksekød steget med 40 pct. Det er tydeligvis ikke noget, man mærker i Danmarks ledende parti, hvor jeg for nogle måneder siden oplevede formanden, landets statsminister, nærmest gøre sig lystig over, at nogen kan købe grønsager til en pasta bolognese. For mig er det fyld, for mange danskere er det fyld, der erstatter det kød, som man ikke længere har råd til. Grønsager, rodfrugter er steget med 35 pct., samtidig med at de samme politikere moraliserer og har travlt med at belære os om, hvor vigtigt det er at spise selleribøffer og rødbedetarteletter, og hvad ved jeg. Smørprisen er steget med knap 30 pct., og selv frosne frugter er steget med 50 pct. Hvad blev der af de punktafgifter, som den tidligere regering med den samme statsminister lovede at afvikle? Ingenting, de er der endnu.

I L 5 ser jeg først og fremmest et land, hvor afstanden mellem politikere her på Christiansborg, de ledende folk i regeringen, og den brede befolkning ude bag kølemontren, ungerne i daginstitutionen, deres forældre, vores pensionister, aldrig har været større. Og måske endnu værre er det, at arrogancen herfra aldrig har været større. Man siger, at det handler om natur og miljø, men det ved vi jo godt ikke passer, for der er ingen, der er imod et rent miljø. Der er ingen, der er imod fjorde, som lever, skove med fugleliv og have med fisk. Det her handler ikke om at reducere udslip, det handler om, hvordan man gør det. Det handler om, om man respekterer den grønne trepart og den frihed, der er lagt ud til de lokale trepart, om man respekterer retsstaten og de grundlæggende principper, som vi almindeligvis

bevæger os på, og om man respekterer dem, der producerer vores fødevarer, eller om man i et røgslør af magtarrogance bliver ved med at lege en eller anden underlig form for en dansk udgave af Marie-Antoinette. Man siger selvfølgelig ikke til folk, at de skal spise kager, når de ikke har brød. I stedet siger man: Har I ikke råd til kød, må I spise grønsager. Problemet er bare, at nu gør man også grønsager så dyre, at det bliver en delikatesse.

Kl. 10:14

Vi i Dansk Folkeparti har nu for 4 år siden anvist en anden vej, nemlig en vej, hvor vi halverer fødevareromsen. Og hvis man ikke kan få djøfjerne og administratorerne ovre i Skatte- og Vækstministeriet til at få systemerne til at spille, på trods af at det godt kan lade sig gøre i Sverige og i Tyskland og i, ja, vel nærmest ethvert andet europæisk land, så foreslår vi, at man helt fjerner fødevareromsen, indtil det kan lade sig gøre. Det ved vi man kan håndtere. For når det kommer til bøger og aviser og den slags ting, kan man jo godt finde ud af nulmoms; det er kun, når det handler om fødevarerpriser, at det åbenbart er utrolig svært.

Vi foreslår, at man afskaffer punktafgifterne, ikke bare fordi det er det rigtige at gøre, sådan at forbrugerne får en lettelse i privatøkonomien, men også fordi det var det, man lovede. Det var det, man sagde man ville gøre. I dag gør man det modsatte.

Og så har vi en appel om at få klima- og miljø- og naturpolitikken ned på jorden – til der, hvor fisken, frøen og til tider fuglene befinder sig. For det er, som om det kun handler om ideologi, altså at det, uanset hvad man foreslår i klimaets navn, så bare partout skal gennemføres. Vi kunne jo vælge at sige, at der skal være en sammenhæng mellem mål og middel, og at det har en værdi i sig selv, at vi har danskproducerede grønsager, at vi stadig væk har arbejdspladser, produktionsarbejdspladser osv. i Danmark, at familierne derhjemme, hvad end det så er børnefamilierne, hvor det måske er mælk og de store partier, der virkelig presser, eller om det er pensionisterne, hvor økonomien bare er lille og alting derfor er dyrt, og at ingen skal skamme sig, når man står ved køledisken.

Når jeg ser L 5, ser jeg en befolkning, der er bekymret for en regering ude af trit med virkeligheden og bekymret for en dag i morgen, hvor man ikke har råd til at servere flæsketeg med rødkål og brun sovs til børnebørnene, eller hvor man selv skal sende mad med over i daginstitutionen, fordi der nu bliver skåret ned, fordi alting bare bliver dyrt. Danmark er et rigt land. Men det bør ikke føre os til, at vi i blind arrogance lukker øjnene for, at rigtig, rigtig mange danskere har svært ved at få hverdagen til at hænge sammen. L 5 er som en boksehandske til et blåt øje: Det er noget, der gør ondt endnu værre.

Derfor har jeg en appel til ministeren i dag: Træk L 5 tilbage – det er noget makværk – tilbage til værkstedet med det, og lad os lave en model, hvor vi ikke øger forbrugerpriserne, hvor vi ikke forværrer privatøkonomien, hvor vi ikke sender arbejdspladser ud af landet, men hvor vi respekterer den grønne trepart og den aftale, der er indgået der, og så i fællesskab løser de problemer, vi står foran. Tak, formand.

Kl. 10:17

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Tak til ordføreren. Der er et spørgsmål fra hr. Carl Valentin fra Socialistisk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 10:17

Carl Valentin (SF):

Når jeg ser på L 5, ser jeg døde fisk, jeg ser iltsvind, og jeg ser fedtemøg, men jeg ser også en lovgivning, som endelig vil tage livtag med noget, som skiftende regeringer har svigtet, nemlig livet i vores fjorde. Jeg ser også nogle politikere, som udviser fædrelandskærlighed, og det kunne jeg egentlig godt tænke mig at se lidt mere af fra Dansk Folkeparti.

For helt ærligt handler det her om at redde vores smukke vandland; det handler om, at der skal være liv i Vejle Fjord. Det her handler om, at Danmark skal være et land, hvor der er plads til naturen, men hvor landbruget har fået lov til at fylde for meget, og det kan simpelt hen ikke være rigtigt, at det er landbruget, der skal have Danmark. Det må være Danmark, der har et landbrug.

Kl. 10:18

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Ordføreren.

Kl. 10:18

Morten Messerschmidt (DF):

Det, der er problemet med L 5, er ikke, at man vil gøre noget godt for naturen, fiskene, fuglene eller frøerne. Problemet er måden, man gør det på. L 5 ødelægger den grønne trepart; hele det fundament af frivillighed, som den grønne trepart hviler på, bliver her skyllet ud med et snuptag.

L 5 gennemfører en model, som gør det praktisk talt umuligt at producere grønsager i Danmark. Så kan vi jo glæde os over, at man er god til det i Polen, og at man er god til det i Tyskland, men min fædrelandskærlighed er også at købe noget nede i supermarkedet, hvor der er et lille dannebrogsslag på det. Og min fædrelandskærlighed er at tage hensyn til de mennesker, der ikke har så mange penge og i dag må stå forlegent i supermarkedet, som måske må gå ned og købe det kød eller de andre varer, som udløber i aften eller i morgen, i håb om, at der igen i morgen, når de så skal handle, er en ny vare, de kan købe, lige inden det er sidste salgsdato. Det er min vision, hr. Carl Valentin. Jeg ser ikke det modsætningsforhold, som han gør.

Kl. 10:19

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Spørgeren.

Kl. 10:19

Carl Valentin (SF):

Jeg kan forstå, at hr. Morten Messerschmidt er meget bekymret for de danske grøntsagsavlere. Og så må jeg sige, at det er lidt ærgerligt, at mens hr. Morten Messerschmidt har postet på de sociale medier om netop grøntsagsavlernes vilkår, har vi andre taget ansvar og har siddet i forhandlingslokalet og drøftet, hvad vi kunne gøre for dem. Men Dansk Folkeparti har jo i stedet valgt ikke at være en del af den grønne trepart, og derfor har man også ladet landbrugerne i stikken. Nogle af os andre forsøger faktisk at gøre noget.

Kl. 10:20

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Ordføreren.

Kl. 10:20

Morten Messerschmidt (DF):

Det synes jeg hr. Carl Valentin må tale med sine gamle venner i Venstre om. Det var jo dem, der smed os ud af forhandlingerne.

Kl. 10:20

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Den næste spørger er fru Pil Christensen fra Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 10:20

Pil Christensen (EL):

Tak. Vi er enige i den kritik, som ordføreren har af, at grøntsagsproducenterne bliver utilsigtet hårdt ramt. Det er også derfor, at vi fra start af har krævet en løsning på det her. Vi kan se, at ministeren har været ude at sige, at der kommer en løsning på det, og vi kan se, at der også er enighed i forligskredsen om, at der skal være en løsning på det. Så vi regner med, at det problem bliver løst.

Derudover, og apropos problemer, der er løst, har vi jo fået ind i regeringsgrundlaget, at der skal være nul moms på frugt og grønt, og at momsen på resten skal halveres. Så vi foretrækker at handle i stedet for at snakke.

Kl. 10:23

Derfor vil jeg høre ordføreren, om han er enig i, at vi lige nu ser ind i et fjerde år i træk med rekordstort iltsvind i vores have og fjorde. Vi har i årtier vidst, hvad der skulle til for at forbedre tilstanden i havet, men det er blevet forhalet gentagne gange. Så jeg vil gerne høre, om ordføreren virkelig er villig til at lade iltsvindsrekorden fortsætte også næste år.

Kl. 10:21

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Ordføreren.

Kl. 10:21

Morten Messerschmidt (DF):

Nej. Hele pointen er jo, at vi insisterer på at løse problemerne. Når vi af Venstre fik at vide, at vi ikke måtte være med i den grønne trepart, så var det jo, fordi man skulle stemme for en CO₂-afgift, som jo intet ville gøre af godt for dansk natur, og som kun handlede om ideologi, men man skulle stemme for. Man kunne ikke engang dele loven op, sådan at man kunne være en del af den grønne trepart, som på lange stræk er god, fordi den hviler på et frivillighedsprincip og i øvrigt tager hensyn individuelt til jordforholdene osv. Men man skulle stemme for det andet, og det er det, der er galt med den klimaideologi, som Enhedslisten og mange andre partier herinde tilhører, altså at man vil noget godt, men man vil så meget godt, at man kommer til at blive det godes værste modstander.

Kl. 10:22

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Spørgeren for sin anden korte bemærkning.

Kl. 10:22

Pil Christensen (EL):

Nu var det ikke klima, men de døde fjorde, vi talte om. Og jeg vil bare sige, at der er konsensus blandt forskere om, at der ikke er nogen vej uden om markante reduktioner i tilførslen af næringsstoffer til havet, hvis vi skal stoppe iltsvind, og hvis vi skal have livet tilbage i vores have og fjorde. Der er også klar enighed om, at den absolut største del af kvælstoffet kommer fra landbruget; det er mere præcist 70 pct. Så jeg vil høre, om ordføreren er uenig i, at udledningerne fra landbruget er den absolut største og direkte årsag til det massive iltsvind og den død i havet, som vi ser?

Kl. 10:22

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Ordføreren.

Kl. 10:22

Morten Messerschmidt (DF):

Jeg er ked af, at jeg kommer til at svare ud over det manuskript, ordføreren har med herved, for jeg svarede på spørgsmålet allerede første gang. Jeg synes, der er meget godt i den grønne trepart. Vi synes, det er godt, at man ad frivillighedens vej reducerer kvælstofudledning og andet. Det synes jeg er godt. Det er vi tilhængere af.

Men vi er ikke tilhængere af, at man på grund af en vanvittig klimapolitik så lægger alle mulige andre byrder oveni, som gør det endnu sværere for landbruget at omstille sig. Når jeg taler med landmænd, og når jeg taler med politikere her, så møder jeg ingen, der ikke ønsker liv i vores fjorde, liv i vores skove og et rigt fugleliv; jeg møder ingen. Det handler om, om man har øjnene på målet, eller om man har et andet mål inde bagved.

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Tak. Den næste spørger er hr. Rasmus Vestergaard Madsen, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 10:23

Rasmus Vestergaard Madsen (EL):

Den udledningsbaserede regulering har jo været på tegnebrættet i mange år. Landbruget ønskede det selv helt tilbage i 2016. Det var en del af landbrugsaftalen i 2021 og jo også en del af trepartsaftalen i 2024, som landbruget og Landbrug & Fødevarer selv skrev under på. De skrev under på de reduktionsmål, som var i den grønne trepart, og de skrev under på den tidsplan, som jo gør, at vi i dag andenbehandler kvælstofreguleringen.

Jeg skal bare forstå: Er ordføreren uenig i, at landbruget selv har nikked ja til, at de jo op til i dag skulle tage jorder ud, og at det er på baggrund af det, at reguleringstrykket bliver lavet? Virkeligheden er, at der jo ikke er taget særlig mange arealer ud, og derfor bliver reguleringstrykket, som det er. Så alt er efter planen. Landbruget har selv skrevet under på det her.

Kl. 10:24

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Ordføreren.

Kl. 10:24

Morten Messerschmidt (DF):

Det er en stor fornøjelse at kunne sige, at jeg deler næsten hele hr. Rasmus Vestergaard Madsens historieopremsning her, bortset fra at L 5 jo er dødsstødet til den grønne trepart – dødsstødet til den grønne trepart. På nær CO₂-afgiften, som jeg synes er skør ideologi, synes jeg, der er meget i den grønne trepart, der er godt, fordi den jo hviler på individualitet, så man sjovt nok har forskellige krav, alt efter om man har muldjord eller stenet jord, eller hvad det måtte være, men også, fordi den er aftalebaseret.

Det, man gør nu, er jo, at man som med en torpedo smadrer den grønne trepart ved at sige: Nu bemyndiger man ministeren. Det var ikke det, der var aftalen. Jeg kan godt lide frivillighed. Jeg kan godt lide aftaler. Men jeg kan ikke lide ideologisk påtvungne formål.

Kl. 10:25

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Spørgeren for den anden korte bemærkning. Værsgo.

Kl. 10:25

Rasmus Vestergaard Madsen (EL):

Jeg vil så også gerne høre ordføreren om noget andet, når han nu ikke er klar til at stemme for det her lovforslag. De danske landmænd får jo tusind millioner om måneden. Med den grønne trepart er der aftalt yderligere 43 mia. kr., som skal komme til de danske landmænd, og som kompensation for kvælstofreguleringen skal der allerede næste år udbetales 1,3 mia. kr. Hvor meget mener ordføreren at landmændene skal have, for at man vil stemme for det her forslag, så vi kan få livet tilbage i vores have og fjorde?

Kl. 10:26

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Tak. Så er det ordføreren.

Kl. 10:26

Morten Messerschmidt (DF):

Jeg er glad for den tillid, som jeg vises ved at blive bedt om at lave en sådan udregning. Men måske skulle vi vende det om og sige, at alene det, at hr. Rasmus Vestergaard Madsen dér har stillet spørgsmålet, gør, at det her fortjener en tur tilbage i værkstedet. For

hvis man ikke kender den skade, man forvolder, det tab, der opstår, så kan man selvsagt heller ikke udmåle den erstatning, som grundlovens ekspropriationsbestemmelser tilsiger. Det er jo ikke noget, vi skal stå og sjakre om i Folketingssalen; det er noget, en seriøs minister ordentligt og redeligt havde sørget for inden. Nu er det så forbrugeren, der kommer til at betale prisen.

Kl. 10:26

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Tak. Den næste spørger er fru Franciska Rosenkilde fra Alternativet. Værsgo.

Kl. 10:26

Franciska Rosenkilde (ALT):

Tak for det. Jeg hører hr. Morten Messerschmidt anerkende problemet med iltsvind og død i vores have og fjorde og se det som et problem og gerne ville være med til at løse det. At vi skal have reduceret kvælstofudledningen, er jo helt klart målet for at få mere liv i vores have. Det har man vidst i mange, mange år. Der er endda en lov fra EU, et vandrammedirektiv, som man har haft 15 år til at implementere. Jeg kan høre, at hr. Morten Messerschmidt synes, at det skal gøres ved frivillighed, men vi må jo også på nuværende tidspunkt erkende, at de frivillige aftaler, der er indgået, ikke har løst problemerne.

Så hvordan forestiller hr. Morten Messerschmidt sig at vi får livet tilbage i havene, hvis vi fortsætter med de frivillige aftaler, der har kørt de sidste 15 år, og som tydeligvis ikke har løst problemerne?

Kl. 10:27

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Ordføreren.

Kl. 10:27

Morten Messerschmidt (DF):

Enten må den røde opposition jo beslutte sig for, at jeg skal stå på mål for den grønne trepart, eller også må man beslutte sig for, at jeg ikke skal det. Altså, bare for seernes skyld ville det i hvert fald være rart, hvis præmissen kunne være den samme på venstrefløjen. Men jeg har ikke noget problem med at træde ind og ud af rollerne, så nu står jeg så på mål for den grønne trepart – dog er jeg imod CO₂-afgiften. Treparten er jo netop baseret på frivillighed. Det er jo noget af det smukke ved Danmark, at hele det danske samfund har taget opgaven på sig og oprettet lokale trepartsrundtomkring, hvor man er ude og lave de lokale jordbundsundersøgelser osv. og finde ud af, præcis hvor retentionen er, hvor nedsivningen er osv. Det blev man jo enige om for et års tid siden. Hvis venstrefløjen ikke synes, det var nok og godt, og at frivillighedens vej var farbar, hvorfor sagde man det så ikke bare i valgkampen? Så kunne det være, vi havde haft et andet Folketing, hvor vi slet ikke havde brug for jer – undskyld, formand, jeg må ikke bruge direkte tiltale.

Kl. 10:28

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Tak. Spørgeren.

Kl. 10:28

Franciska Rosenkilde (ALT):

Nu er Alternativet heller ikke med i den grønne trepart, måske af andre årsager end hr. Morten Messerschmidt; det var absolut, fordi den var fuldstændig uambitiøs, ikke mindst med en for lav CO₂-afgift, der gør, at andre industrier i Danmark skal betale endnu mere. Men den løser jo netop ikke problemet, og det er det, der er hele pointen, og det, som hr. Morten Messerschmidt så ikke vil svare på. Hr. Morten Messerschmidt hylder blot frivilligheden, men frivilligheden når jo ikke målet, tydeligvis. På 15 år er man ikke

lykkedes med at få implementeret de her værdier, der gør, at vi har mindre kvælstofudledning. Så vil hr. Morten Messerschmidt stadig væk holde fast i, at med frivillighed når vi målet?

Kl. 10:29

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Ordføreren.

Kl. 10:29

Morten Messerschmidt (DF):

Men hvad er målet? Grønsagspriserne er nu steget 38 pct. på 5 år. Oksekød er steget 30 pct. på 5 år. Frossen frugt er steget 50 pct. Hvad er målet? Er det 100 pct.? Er målet, at folk ikke skal have mulighed for at kunne brødføde deres børn, og at pensionisten skal springe hvert andet måltid over? Hvad er målet?

For mig er målet et Danmark, der hænger sammen, og hvor fødevarepriser og naturpolitik ikke er hinandens modsætninger, men går hånd i hånd. Og gør vi det bedst ved at lave en frivillig aftale og så året efter sige: Nu bliver det tvang? Eller gør vi det ved at stå på mål for det, vi aftaler?

Kl. 10:29

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Tak. Den næste spørger er hr. Lars Aagaard fra Moderaterne. Værsgo.

Kl. 10:29

Lars Aagaard (M):

Tak. Det er jo glædeligt, at ordføreren siger, at Dansk Folkeparti støtter den grønne trepart. Men så begynder lystfiskeriet jo, for det er så grøn trepart uden klima. Kan ordføreren ikke selv høre, at det lyder lidt, som om man prøver at blæse og have mel i munden, når man siger, at man støtter den grønne trepart og principperne i den, bortset lige fra den del, der handler om klima? For det er jo en integreret del af den grønne trepart at lave både en CO₂-afgift, men også massive støtteordninger til nogle af de teknologier, der skal bringe landbruget et sted hen, hvor man har alternativer til at betale afgiften.

Derfor synes jeg også, at den kritik, der var af Venstre, hvis jeg hørte rigtigt – det tilkommer måske ikke mig at forsvare Venstre – klinger noget hult i mine ører. For som jeg erindrer det, var grunden til, at Dansk Folkeparti ikke var en del af den grønne trepart, at Dansk Folkeparti på det tidspunkt jo ikke accepterede det kompromis, der blev lavet i den grønne trepart. Så kan ordføreren måske ikke lige uddybe lidt, om det er sådan et lystfiskeri i forhold til den grønne trepart, vi har gang i her, eller om Dansk Folkeparti støtter den grønne trepart i sin helhed?

Kl. 10:31

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Ordføreren.

Kl. 10:31

Morten Messerschmidt (DF):

Jeg kan høre, at Moderaterne nu har valgt at melde sig fuldblods ind i rød blok sammen med Enhedslisten. Jeg oplevede, at Moderaterne faktisk var et parti, hvor man talte rationelt og tænkte rationelt om tingene osv. og derfor kunne adskille f.eks. nedsivning i grundvandet, som jo er et meget lokalt nationalt problem, fra klimaudfordringen, som jo er et globalt problem, hvor Danmark jo allerede er langt, langt foran. Men jeg forstår, at man nu fuldblods har kastet sig ind i venstrefløjstankegangen. Det er godt. Det sætter tingene lidt i perspektiv.

Svaret er, at klimaproblemet slet ikke bør anskues sammen med miljø- og naturproblemet. Natur og miljø handler om rene fjorde

og ren luft, og at vi kan færdes frit i vores land. Klimaproblemet har jo en helt anden karakter, hvor Danmark er gået meget, meget langt i forhold til andre lande. Det, at man i et vanvittigt udslag af at ville blande tingene sammen laver en aftale, altså den grønne trepart, der skal håndtere miljø og natur, er fint nok, men at man så oveni udvider den danske klimapolitik, så endnu mere produktion kan flytte til Polen, Rumænien osv., er jo bare skørt. Det kommer vi ikke til at støtte.

Kl. 10:32

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Spørgeren.

Kl. 10:32

Lars Aagaard (M):

Det er jo en vild historieskrivning, vi har gang i. Jeg erindrer, at det bl.a. var på efterspørgsel fra landbruget, at man skulle kigge på klima og kvælstof i sammenhæng, fordi der er synergi mellem en række af de tiltag, som man tager på det ene område og på det andet område, og at det var ud fra et ønske om at give maksimal klarhed for landbruget. Så det er jo sådan set på efterspørgsel fra det landbrugserhverv, som ordføreren hævder at ville beskytte, at de to ting blev set i en sammenhæng.

Kl. 10:32

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Ordføreren.

Kl. 10:32

Morten Messerschmidt (DF):

Det må ordføreren jo tale med Axelborg om. Altså, jeg har aldrig været medlem af Landbrug & Fødevarer. Jeg er medlem af Dansk Folkeparti og har det privilegium at være formand for Dansk Folkeparti og er derfor sat i verden for at varetage danskernes tarv i den bredest mulige forstand. Det betyder både, at man, som da ordføreren og jeg var børn, kan springe ud i en fjord eller tage sin fiskestang med og fange en fisk, men også, som da vi var børn, at man kan få pasta bolognese, når man har lyst til det, og at man ikke skal skamme sig over at spise en rød bøf. For mig kan de to ting godt gå hånd i hånd. Det kan de åbenbart ikke længere for hr. Lars Løkke Rasmussens soldater, kan jeg forstå.

Kl. 10:33

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Tak. Den næste spørger er hr. Thomas Skriver Jensen fra Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 10:33

Thomas Skriver Jensen (S):

Tak for det. Den eneste, hr. Morten Messerschmidt, der lægger et røgslør ned over den politiske debat, er den ordfører, der står på talerstolen lige nu. Vi går alle sammen ind for liv i fjordene og natur i Danmark, må vi forstå. Det, der er forskellen, og det, man skal forstå, er, at Dansk Folkeparti har nul forslag til at komme derhen. For man vil hellere sætte sig hen i hjørnet, holde indignerede taler og dele klip på Facebook. Det er det, man er interesseret i.

Det samme gælder i øvrigt det, som ikke har så meget med debatten at gøre, men som hr. Morten Messerschmidt går meget op i, nemlig det her med fødevarepriser. For det er jo rigtigt, at Dansk Folkeparti har foreslået at halvere fødevareomsen. Men hvem er det, der leverer det, hr. Morten Messerschmidt? Hvem er det nu, der leverer det resultat? Det er regeringen; det er med Socialdemokratiet for bordenden, at det endelig kan lade sig gøre, og alt imens laver hr. Morten Messerschmidt kampagner på de sociale medier samtidig

med et andet borgerligt parti, Liberal Alliance, som laver kampagner imod det. Det er en lille smule svært at tage seriøst.

Kl. 10:34

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Ordføreren.

Kl. 10:34

Morten Messerschmidt (DF):

Jeg må give hr. Thomas Skriver Jensen fuldstændig ret. Det er regeringen, der leverer lavere fødevareoms. Problemet er bare, at det er regeringen i Sverige, i Tyskland, i Polen, i Spanien og i stort set alle andre EU-lande, men ikke i Danmark – ikke i Danmark. Man har godt nok skrevet et regeringsprogram, hvor man lover det. Men hvad er der sket, hr. Thomas Skriver Jensen?

Altså, indtil videre har man jo deponeret sin handlekraft ovre i Djøfs underafdeling i Skatteministeriet, og så længe administratorerne siger, at det kan de slet ikke finde ud af, og det har de så sagt i 4 år, så har hr. Thomas Skriver Jensen kun ét automatsvar: Nå. Hvor længe skal vi egentlig vente på, at hr. Thomas Skriver Jensen og hans venner i ministerierne beslutter sig for at være regering og ikke bare nogle kustoder, der går og støver af, indtil vi andre tager over, så der sker noget?

Kl. 10:35

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Spørgeren.

Kl. 10:35

Thomas Skriver Jensen (S):

Det er ret vigtigt, hr. Morten Messerschmidt, at det nu er skrevet ind i regeringsgrundlaget, at vi er enige med hinanden om, at det her skal ske. For så kommer det til at ske i virkelighedens verden. Hr. Morten Messerschmidt har haft to muligheder for at samle blå blok bag sit forslag om at sikre lave fødevarepriser. Først havde man til Borgerligt konvent 50 punkter – 50 punkter! – som det borgerlige Danmark skulle gennemføre efter et valg. Der var intet om fødevareoms. Senest da hr. Troels Lund Poulsen skulle forsøge at danne et forståelsespapir for en ny borgerlig regering, var der ingenting om fødevareoms – ingenting!

Så må vi andre jo bare spørge hr. Morten Messerschmidt: Hvem skal så levere? For det bliver ikke Dansk Folkeparti. Så må Socialdemokratiet gøre det.

Kl. 10:35

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Tak! Så er det ordføreren.

Kl. 10:35

Morten Messerschmidt (DF):

Jeg tror, at jeg vil sige det her til ordføreren: Hvis han gider at lade være med at lyve om min politik, skal jeg nok lade være med at sige sandheden om hans. (*Munterhed*).

Kl. 10:35

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Den næste spørger er fru Birgitte Vind fra Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 10:35

Birgitte Vind (S):

Tak for det. Hr. Morten Messerschmidt, med al respekt synes jeg, at det her vidner om en gang teatertorden. Jeg forstår godt, at hr. Morten Messerschmidt har brug for at stille sig op og få lidt medvind i sejlene, for det ser lidt sort ud for blå blok i øjeblikket. Helt ærligt, hr. Morten Messerschmidt siger på en og samme tid, at man støtter

den grønne trepart, og alligevel vil man ikke stemme for. Det kræver en rigtig god forklaring. Tak.

Kl. 10:36

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Ordføreren.

Kl. 10:36

Morten Messerschmidt (DF):

Altså, L 5 er dødsstødet til den grønne trepart. Den grønne trepart hviler på frivillige aftaler om, hvordan man reducerer de udslip, som skader vores natur. Det synes jeg er en god idé, og det kan vi godt bakke op. Vi bakker ikke op om CO₂-afgiften, og da vi fik at vide, at man ikke kunne være med i den grønne trepart, medmindre man støttede CO₂-afgiften, så kunne vi jo ikke andet end at stemme nej. Men det, man gør nu, hvor man går fra frivillighed til centralt fastsatte kvoter; hvor man laver en tidsplan, som overhovedet ikke harmonerer med landbrugets vilkår; og hvor man ikke vil oplyse, hvad de sande konsekvenser er, for så er man bange for, at der skal afmåles en erstatning, som man ikke vil betale osv., sætter hele den grønne trepart i stå, fru Birgitte Vind. Så det er det, der er problemet.

Hvis nu regeringen havde villet det her for alvor, tror jeg faktisk godt, at man kunne have fået et meget bredere flertal bag. Men det kræver, at man respekterer, at vi er nogle, for hvem stigningen i fødevarerpriser er dødelig alvor, og at vi er nogle, for hvem det betyder noget, at der produceres grønsager i Danmark. Og hvis man ikke er villig til at tage det hensyn, kan vi jo ikke finde hinanden.

Kl. 10:37

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Spørgeren.

Kl. 10:37

Birgitte Vind (S):

Tak for det. Jeg kan da opfordre hr. Morten Messerschmidt til at følge lidt med i, hvad Socialdemokratiet rent faktisk er ude at sige, og hvad regeringspartierne har været ude at sige lige præcis om det spørgsmål, for det er faktisk noget, der ligger os rigtig, rigtig meget på sinde. Jeg har endnu til gode at se noget forslag fra hr. Morten Messerschmidts parti, der er med til at redde livet i fjordene. Intet – intet! – har vi hørt.

Så vil jeg gerne lige høre noget. Nu er det jo sådan, at der i betænkningen afgivet efter førstebehandlingen står, at vi i dag efter andenbehandlingen tager forslaget tilbage til drøftelse. Så jeg vil egentlig bare høre: Har hr. Morten Messerschmidts parti tænkt sig at bidrage til en løsning, når nu det kommer tilbage til udvalget senere i dag? Tak.

Kl. 10:38

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Ordføreren.

Kl. 10:38

Morten Messerschmidt (DF):

Ja. Og det, der er så godt, er, at hvis fru Birgitte Vind læser vores betækningsbidrag, vil hun allerede der kunne se en række af forslagene, bl.a. at man bruger fuld VISA-model i stedet for one size fits all osv. Så der er masser af konkrete forslag. Jeg vil da håbe på, at man kan lande det her på en måde, hvor man tager hensyn til miljø – det er vigtigt – men også tager hensyn til alle dem, der føler, at det nærmest er umuligt at få hverdagen til at hænge sammen, fordi fødevarerpriserne er eksploderet.

Altså, jeg må bare gøre opmærksom på, at fru Birgitte Vinds formand har været statsminister i det her land i snart 6 år, og det er nærmest utroligt at forestille sig, at de fødevarerprisstigninger, vi har

oplevet, er sket under en socialdemokratisk minister. Måske er det, fordi man har fået nogle dårlige venner. Det ved jeg ikke; det sker jo. Jamen så vil jeg bare råde til, at man får nogle nye venner.

Kl. 10:39

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Tak til ordføreren. Den næste spørger er fru Line Krogh Lay fra Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 10:39

Line Krogh Lay (RV):

Tak for ordet. Der er mange ting, der undrer mig i det, hr. Morten Messerschmidt siger. Der er ikke noget her, der er kommet som en overraskelse i forhold til behandlingen af L 5 og i forhold til den grønne trepart. Jeg går ud fra, at hr. Morten Messerschmidt er enig med mig i, at det hele tiden har ligget i den grønne trepart, at der var nogle frivillige aftaler, som handlede om udtagning af noget jord, hvor der var afsat et stort milliardbeløb. Jeg går også ud fra, at hr. Morten Messerschmidt er enig med mig i, at det næste skridt var regulering. Siden 2016 har branchen faktisk bedt om den her form for regulering, hvor man regulerer på udledning i stedet for på tilsætning af kvælstof, og det er den regulering, der kommer nu. Så jeg undrer mig over den der måde at sætte det i tale på, som om det er noget, der kommer som en tyv om natten, for det er noget, man har vidst. Det er noget, der er blevet skrevet under på i den grønne trepart, og det er en aftale, der hele tiden har ligget der, og nu skal den så rulles ud. Er vi enige om, hr. Morten Messerschmidt, at de to ting hænger sammen, altså de frivillige aftaler og reguleringen?

Kl. 10:40

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Tak. Så er det ordføreren.

Kl. 10:40

Morten Messerschmidt (DF):

Det er en fornøjelse at møde fru Line Krogh Lay og at få nye kolleger. Jeg ved så ikke, hvad fru Line Krogh Lay laver, når hun ikke er i Folketinget. Jeg driver forretning på Dyrehavsbakken, og det er en kæmpe fornøjelse at få lov til at være ude i virkeligheden. Det er virkelig fedt at bygge en rutsjebane, vil jeg bare sige; hvis I nogen sinde får chancen, så prøv det!

Men det ville være umuligt – umuligt – at man behandlede andre brancher, som man nu behandler landbruget med det her lovforslag, hvor man ikke kender de vilkår, man skal investere, låne penge og bygge osv. under, og som ligger lige rundt om hjørnet. Så ville der aldrig blive bygget noget, og det gælder ikke jo kun i vores branche; det ville gælde alle andre. Der er ikke noget område, hvor man kunne drive virksomhed i Danmark, hvis man hele tiden ændrer vilkårene med et halvt eller et helt års forskydning.

Den måde, den her lov er skruet sammen på, er respektløs, og det er jo det, der gør, at vi kan se ind i, at det måske nærmest – måske – bliver umuligt eller ikke lukrativt at dyrke kartofler i Danmark. Så kan det godt være, at det bliver lige så billigt; så kan man bare købe nogle, der er produceret i Rumænien. Så kan fru Line Krogh Lay jo lige tænke over, hvad CO₂-aftrykket er ved at køre fra Bukarest til Brøndby.

Kl. 10:41

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Spørgeren.

Kl. 10:41

Line Krogh Lay (RV):

Tak for ordet igen. Jeg kan høre, at hr. Morten Messerschmidt ikke er enig med mig. Nu er det, der har relevans, vel, hvad jeg laver

her, og der er jeg i arbejdstøjet sammen med andre for at finde en løsning i forhold til grønsagerne, og det håber jeg da at hr. Morten Messerschmidt vil være med til. Det, som virkelig undrer mig, er, at hr. Morten Messerschmidt bliver ved med at sige, at det her kommer som en overraskelse, og at data ikke passer. Data er bygget på tusindvis af målinger over tid. Branchen har selv bedt om opdateret data, og det er kommet, og modellen bygger derpå.

Kl. 10:42

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Tak! Ordføreren.

Kl. 10:42

Morten Messerschmidt (DF):

Der er en enorm usikkerhed, og man kan jo bare se de data, som SEGES og også andre har fremlagt. Det ville man aldrig nogen sinde tolerere inden for andre områder. Jeg synes, det her er følsomt, fordi det her handler om danskernes privatøkonomi. Det handler om: Hvad betaler vi for en kartoffel? Hvad betaler vi for majsolien? Hvad betaler vi for broccoli og alle de grøntsager, hvor jeg i hvert fald, siden jeg var knægt, har lært, at det var godt at spise dansk? Nu laver man så en lov, hvor man nærmest gør det umuligt at producere de grønsager i Danmark. Det giver ingen mening.

Kl. 10:42

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Tak til ordføreren for Dansk Folkeparti. Der er ikke flere spørgsmål, og derfor fortsætter vi talerrækken. Jeg vil inden da appellere til, at man forsøger at holde tiden, for der er en række indtegninger.

Den næste, der får ordet, er Danmarksdemokraternes ordfører, fru Inger Støjberg. Værsgo.

Kl. 10:43

(Ordfører)

Inger Støjberg (DD):

Tak for det. I dag behandler vi et lovforslag, der får meget store konsekvenser, ikke kun for de mange landmænd, der står herude på Slotspladsen og demonstrerer, men det får konsekvenser for tusindvis af mennesker, som hver eneste dag arbejder enten inden for fødevarerhvervene eller i erhverv, der ligger tæt op ad. Det får konsekvenser for de samfund uden for de større byer, som er afhængige af de arbejdspladser, som fødevarerhvervene skaber. Det får konsekvenser for alle os forbrugere, som i dag sætter pris på, at når vi åbner lågen til vores køleskab og læser varedeklarationerne, så står de faktisk på dansk. Derfor vil jeg også sige noget direkte til de partier og de folketingsmedlemmer, som står bag aftalen om gødskningsloven: I har nu 2 dage til at indse konsekvenserne.

Lad mig sige det klart: I Danmarksdemokraterne stemmer vi alle imod L 5, fordi den model, der ligger på bordet, ganske enkelt ikke er ordentlig. Hvis vi ser rundt omkring i fagbevægelsen, har de indset problemerne. NNF og 3F var i går ude at sige, at man vil mane til besindighed, og at man skulle pause det her. Hvis vi ser på nogle af de store fødevarerhverv, f.eks. Arla, har de indset konsekvenserne. Bredt i samfundet har man set konsekvenserne, og derfor vil jeg også appellere til, at hvert enkelt folketingsmedlem nu gør regnebrættet op og tænker: Er det her det værd?

Vi skal have rent drikkevand, vi skal passe på dyrene, og vi skal have rene fjorde. Dansk landbrug skal være en del af løsningen, og det er en del af løsningen. Spørgsmålet er ikke, om vi skal regulere. Spørgsmålet er, hvordan vi skal gøre det på en måde, der rent faktisk virker, og på en måde, hvor konsekvenserne netop er gennemtænkte.

Jer, der på torsdag kommer til at stemme for det her lovforslag, vil jeg bare spørge igen: Mener I, at reguleringen bygger på et solidt og retvisende grundlag? Mener I, at processen er gennemsigelig? Føler I jer overbevist om, at regningen ikke bliver så stor, at danske

fødevarerproducenter mister muligheden for at investere og udvikle sig og føre deres virksomheder videre? Føler I jer overbevist om, at reguleringen fører til udvikling af dansk landbrug og ikke afvikling?

Hvis konsekvensen af den politik, der vil blive gennemført på torsdag, hvis I stemmer ja, er, at dansk fødevarerproduktion ikke længere kan hænge økonomisk sammen, så har vi jo ikke løst problemet. Så har vi bare flyttet problemet. Lad os nu føre en grøn omstilling, der er baseret på sund fornuft; en omstilling, der reducerer kvælstofudledning, men som samtidig giver fødevarerhvervene mulighed for at udvikle sig.

I den anden ende af alle jeres regneark sidder der mennesker. Nogle af dem står herude på Slotspladsen i dag. I den anden ende af alle jeres regneark sidder der familier, som har brugt et helt liv på at opbygge deres virksomhed. Der sidder unge mennesker, som skal beslutte, om de tør at overtage gården, og der sidder medarbejdere i virksomheder og lokalsamfund, som er afhængige af et stærkt, solidt, moderne dansk landbrug. Det er deres fremtid, I sidder og beslutter her.

I Danmarksdemokraterne mener vi ikke, at landbruget skal pis-kes, bare for at venstrefløjen har det godt i maven. Vi mener, at landbruget er en del af løsningen. Vi har ambitioner på naturens vegne. Vi har også ambitioner på Danmarks vegne, og det er derfor, at Danmarksdemokraterne stemmer imod L 5.

Kl. 10:48

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):

Der er et par korte bemærkninger til ordføreren. Den første er fra fru Franciska Rosenkilde, Alternativet.

Kl. 10:48

Franciska Rosenkilde (ALT):

Tak for det. Fru Inger Støjberg nævner meget fint mange af de problemer, som landbruget står i i dag, og det er næppe det her lovforslags skyld, altså L 5. De skyldige er årelange politiske svigt og ikke mindst også svigt fra interesseorganisationer som eksempelvis Landbrug & Fødevarer, der ikke har sørget for deres medlemmer, nemlig landmændene, i forhold til at kunne lave en bæredygtig omstilling, så vi ikke står her nu med så hård en regulering. Så jeg forstår godt frustrationen hos den enkelte landmand over, at man ikke er blevet taget alvorligt. Man er ikke blevet taget i hånden, og man har ikke fået en ordentlig omstilling, fordi der har været et kæmpe politisk svigt.

Vi står nu i en situation, hvor det er, at hvis vi ikke gør noget, kommer der ikke liv i vores have igen, og så kommer der en regning. Lige nu ved vi fra vores drikkevand, at vi kan se ind i en milliardregning, hvis vi ikke omlægger landbruget og vi i stedet for skal rense vandet. Så konsekvenserne af den måde, man har landbrug på i dag, er massive. Så hvordan forestiller fru Inger Støjberg sig at en såkaldt sund fornuft-grøn omstilling ser ud?

Kl. 10:50

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):

Fru Inger Støjberg.

Kl. 10:50

Inger Støjberg (DD):

Altså, først og fremmest kunne jeg jo godt have lyst til at spørge fru Franciska Rosenkilde, om fru Franciska Rosenkilde overhovedet har været ude på en gård for nylig, og om fru Franciska Rosenkilde har været ude på en gård for 15 år siden, for 20 år siden, for 30 år siden, for så ville fru Franciska Rosenkilde kunne se en meget, meget stor forskel.

Jeg er født og opvokset på landet. Jeg kender den udvikling, som landbruget har været igennem. Det har ikke været nemt, men landbruget har hele vejen igennem været medspillere – hele vejen

igennem har landbruget været medspillere. Det er også derfor, at det er fuldstændig urimeligt at stille landbruget i en situation nu, hvor man cutter nogen muligheden for at udvikle sin gård. For det er det, der kommer til at ske. Det, der kommer til at ske med det her, fru Franciska Rosenkilde, er, at man kommer til at lukke store dele af dansk landbrug, og så kommer du til at flytte produktionen til udlandet. Er det ønskværdigt? Er det ønskværdigt, at når fru Franciska Rosenkilde åbner sit køleskab, ligger der udenlandske varer? Så kan fru Franciska Rosenkilde godt gå i gang med at tage et rumænsk sprogkursus, et polsk sprogkursus og et tysk sprogkursus, hvis hun skal forstå, hvad der står på varedeklarationerne. Til gengæld er det hele kørt herop på lastbiler, der har kørt på diesel.

Kl. 10:51

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):

Fru Franciska Rosenkilde for den anden korte bemærkning.

Kl. 10:51

Franciska Rosenkilde (ALT):

Jeg er fuldstændig enig i, at det lige præcis er sådan en udvikling, landbruget har været igennem her, som er rigtig deprimerende, fordi vi i dag har et landbrug, som har kæmpe problemer på grund af det politiske svigt. Og fødevarerne i køledisken i dag er jo allerede polske, egyptiske, italienske. Vi har jo allerede nu et landbrug, der stort set kun producerer levende pattegrise, som man skal køre langt ned igennem Europa. Den danske fødevarerproduktion er sygt presset, og det er jo lige præcis det, som Alternativet kæmper for. Det er, at vi langtidssikrer dansk landbrug ved netop at støtte en langt mere bæredygtig produktion til vores eget forbrug. Så det billede, fru Inger Støjberg ridser op, er jo allerede sket, men vi er nogle, der faktisk ønsker en ansvarlig omstilling af det danske landbrug.

Kl. 10:52

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):

Jeg minder lige om taletiderne, som er 1 minut ved den første korte bemærkning og ½ minut ved den anden korte bemærkning.

Fru Inger Støjberg.

Kl. 10:52

Inger Støjberg (DD):

Altså, jeg ved ikke, hvilke butikker det er, fru Franciska Rosenkilde handler i, men jeg kan nok godt røbe, at det ikke er voldsomt mange egyptiske varer, der finder vej til hylderne i brugsen i Hadsund, hvor jeg handler rigtig meget. Jeg tror endda, det lykkedes mig i weekenden faktisk kun at lave mad af danske produkter.

Så jeg ved ikke helt, hvor det er, fru Franciska Rosenkilde handler, men jeg ved, hvor jeg har lyst til at handle. Jeg har lyst til at handle i den lokale brugs, jeg har lyst til at handle i den lokale REMA 1000, og jeg har lyst til at handle i den lokale Netto. Det er der, jeg gerne vil sørge for at der også er danskproducerede fødevarer, og det er der i dag, men det er der ikke i morgen, hvis fru Franciska Rosenkilde og Alternativet får magt, som de har agt.

Kl. 10:53

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):

Den næste korte bemærkning er til fru Pil Christensen fra Enhedslisten.

Kl. 10:53

Pil Christensen (EL):

Tak for ordet. Den her udledningsbaserede regulering, som vi taler om i dag, har jo været undervejs i mange år. Allerede i 2016 efterspurgte Landbrug & Fødevarer selv at blive reguleret på præcis den her måde. Den her udledningsbaserede regulering blev en del af landbrugsaftalen i 2021, og i 2024 skrev Landbrug & Fødevarer selv

under på den, altså på de reduktionsmål, der ligger, og også på den tidsplan, som er i gang lige nu.

Derfor tror jeg, at vi bliver nødt til at sige, at det her grundlæggende handler om politik og prioritering. Det er selvfølgelig helt fair, at ordføreren og hendes parti er klar til endnu en gang at give landbruget et fripas, mens vores hav er ved at dø af iltsvind og fedtemøg, men frem for den her lange diskussion om data og om tid synes jeg, vi skal tage den rigtige og reelle politiske diskussion: om vi skal prioritere, at landbruget skal have lov til at fortsætte med at forurene og efterlade alle os andre med døde fjorde.

Derfor synes jeg, ordføreren skal sige det helt ærligt, hvis det er det, det handler om. Alternativt synes jeg, at ordføreren må svare på, hvordan hun så tænker at vi konkret kan kvælstofudledningerne til havmiljøet ned.

Kl. 10:54

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):

Fru Inger Støjberg.

Kl. 10:54

Inger Støjberg (DD):

Så skal jeg da lige love for, at masken faldt. Altså, sådan helt for alvor faldt masken jo lige nu, for ordføreren siger, at vi i stedet for at tage en diskussion om data og dokumentation lige skulle se på, hvad vi vil med det her landbrug, og om vi overhovedet vil have et landbrug. I stedet for at tage en diskussion om data og dokumentation! Det er folks liv og levned, som ordføreren står med i hænderne! Og så er svaret: Skal vi ikke lægge data og dokumentation til side og så tage en politisk diskussion om det her?

Det, der bliver sagt her, er jo helt, helt beskæmmende. Prøv at forklare det til folk, der har viet hele deres liv til at bygge deres gårde op. De står på skuldrene af deres far, af deres bedstefar og af deres oldefar. Det er familier, og det er mennesker, som det her handler om. Så lægger man da forhåbentlig ikke data og dokumentation til side i politisk øjemed.

Kl. 10:55

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):

Ønsker fru Pil Christensen den anden korte bemærkning? Værsgo.

Kl. 10:55

Pil Christensen (EL):

Den data og dokumentation, der ligger nu, er blevet efterprøvet. Landbruget har selv bedt om en såkaldt second opinion. Den fik de tilbage i 2024, og den viser, at grundlaget er fuldstændig efterprøvet. Derfor står vi nu tilbage med den politiske diskussion, der handler om, hvorvidt vi skal reducere udledningen af kvælstof.

For det er jo ikke kun landbruget, der mærker det her; det er jo sådan set også fiskerne, og det er kystsamfundene, og det er naturen – det er alle os andre. Derfor bliver jeg nødt til at høre, om ordføreren virkelig er villig til at acceptere den her pris for at undgå reguleringen af det landbrug, som vi jo selvfølgelig gerne vil have til at overleve, men i en bæredygtig version, hvor vi også har et liv i havet.

Kl. 10:56

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):

Fru Inger Støjberg.

Kl. 10:56

Inger Støjberg (DD):

Man kan jo lige så godt bare være ærlig: Enhedslisten ønsker jo ikke, at dansk landbrug skal overleve. Altså, så havde man jo ikke stillet de forslag igennem alle de år, som man har. Altså, lad os nu bare være ærlige. Lad nu være med at prøve at dække jer ind under

alle de her floskler. I ønsker ikke dansk landbrug. I ønsker ikke dansk fødevarerproduktion – medmindre det er bønder; så kan det godt være.

Kl. 10:59

Nå, men dansk landbrug har netop altid både indgået i frivillige aftaler og været en meget aktiv del af omstillingen. Det, vi beder om nu fra Danmarksdemokraternes side, er: Lad nu tingene virke, og lad nu også dansk landbrug få den tid, det skal bruge til at omstille sig, så vi netop kan få det landbrug, som ordføreren angiveligt ønsker at vi skal have.

Kl. 10:57

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):

Der er en kort bemærkning til fru Line Krogh Lay.

Kl. 10:57

Line Krogh Lay (RV):

Tak for ordet. Fru Inger Støjberg, jeg kommer fra landet, og jeg er opvokset på landet på en gård, og jeg genkender jo et billede af et landbrug, hvor der er sket noget igennem mange år. Jeg genkender f.eks. gårde, hvor der ikke længere bor nogen, fordi de er blevet opkøbt af et kæmpe, kæmpe landbrug, som har gjort, at der er mindre basis for liv på landet.

Som jeg ser det, fru Inger Støjberg, så har vi et hav og et landbrug, der er ude i en dødspiral, fordi politikere i årevis ikke har truffet de nødvendige beslutninger. Vi skal producere mad i Danmark, men mad til mennesker og ikke dyrefoder til dyr, der bliver transporteret i lag til Polen og Tyskland. Det er en skrøbelig produktion, vi har i Danmark. For i det øjeblik de igen selv vil producere grise i Polen og Tyskland, så har man ikke nogen businesscase i Danmark. Så den her snak og drøftelse burde have været taget for mange år siden i stedet for igen at forsøge at udskyde det, så landbruget slår fiskeriet ihjel – et søstererhverv til det. Er det ikke på tide, at vi kommer i gang og holder op med at snakke, fru Inger Støjberg?

Kl. 10:58

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):

Fru Inger Støjberg.

Kl. 10:58

Inger Støjberg (DD):

Landbruget skal omstille sig, og landbruget vil omstille sig. Det har landbruget altid gjort. Hvis det er sådan, at ordføreren virkelig har så stor indsigt i landbruget, så må ordføreren jo altså også vide, at landbruget netop altid har omstillet sig, altid har fulgt de regler, som der var. Så er der blevet skruet på reglerne ad rigtig mange omgange, og det skal man selvfølgelig blive ved med. For vi har mere moderne dyrkningsmetoder; vi har alle mulige metoder, der gør, at dansk landbrug kan udvikle sig. Dansk landbrug er et af de mest moderne landbrug i hele verden, så selvfølgelig skal de blive ved med at udvikle sig i dansk landbrug.

Men det, vi siger, er bare, at det jo ikke er rimeligt at gøre det på en måde, så man tager livet af landbruget. Jeg har ikke den der kæmpestore lyst til at flytte arbejdspladser til udlandet. Det kan godt være, at man har det fra Enhedslistens side. Jeg har ikke den der kæmpestore lyst. Jeg synes, vi skal bevare danske arbejdspladser. Jeg har en meget stor fornøjelse ved at gå ud i en sportshal og se, hvem det er, der rent faktisk reklamerer på bandereklamerne, og hvem det er, der er trøjensponsorer. Det er da mange af de følgevirkninger, der er, til landbruget. Det er elektrikerne, det er tømreren, det er vognmanden. Det er da det, der skaber liv i hele landet. Det synes jeg da vi skulle arbejde med i fællesskab.

Kl. 10:59

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):

Den anden korte bemærkning til fru Line Krogh Lay.

Line Krogh Lay (RV):

Tak for ordet igen. Jeg er glad for, at fru Inger Støjberg gerne vil i arbejdstøjet med os for at redde dansk landbrug. I forhold til det, fru Inger Støjberg kalder et moderne dansk landbrug, mener fru Inger Støjberg så, at det er et moderne dansk landbrug og et velfungerende landbrug, som ødelægger vores fjorde og vores kystvande og vores natur og har en dyrkningsform og en produktionsform, som vores land ikke kan holde til, og som har en kæmpe samfundsøkonomisk omkostning for os alle sammen? Mener fru Inger Støjberg, at det er en bæredygtig landbrugsform? Og jeg er i øvrigt radikal og ikke fra Enhedslisten. Tak for ordet.

Kl. 11:00

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):

Fru Inger Støjberg.

Kl. 11:00

Inger Støjberg (DD):

Nå, ja ja, det kan være det samme, når der kommer til miljøpolitik, tror jeg. Jeg beklager.

Men når jeg siger, at dansk landbrug skal omstille sig, er det selvfølgelig, fordi det skal dansk landbrug. Det er der ikke nogen der diskuterer. Men det, vi diskuterer, er jo, hvorvidt man skal omstille sig på en måde, så man kvæler et erhverv, og så man kvæler livet på landet – alt det liv, der er uden for de store byer. Mit drømmesamfund, og det tror jeg da faktisk også er Radikale Venstres drømmesamfund, må da være et samfund, hvor man kan bo og leve og arbejde med mening i hele landet, og det er I bare ved at ødelægge med alt det her. Det synes jeg er helt forfærdeligt.

Kl. 11:01

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):

Der er en kort bemærkning til hr. Rasmus Vestergaard Madsen, Enhedslisten.

Kl. 11:01

Rasmus Vestergaard Madsen (EL):

Det er simpelt hen noget pjat, når ordføreren siger, at Enhedslisten ikke vil landbruget. Jeg er jo bl.a. selv uddannet landmand. Det, der er forskellen, er, at Enhedslisten gerne vil et *andet* landbrug, hvor vi tager vare på livet i havet, og hvor vi giver plads til naturen, hvor vi giver dyrene ordentlig dyrevelfærd, og hvor vi producerer langt flere klimavenlige fødevarer. En del handler om, at vi skal have livet tilbage i havet, og jeg kan jo så forstå, at ordføreren er klar til endnu en gang at udskyde den helt nødvendige regulering af landbrugets forurening og kvælstofudledning. Jeg kunne bare godt tænke mig at høre, hvad ordføreren så vil sige til de fiskere, som jo lider under konsekvenserne af det rigtig, rigtig dårlige havmiljø, og som også er en helt central del af Danmark.

Kl. 11:02

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):

Ordføreren.

Kl. 11:02

Inger Støjberg (DD):

Jamen igen vil jeg sige: Dansk landbrug skal omstille sig, og der er jo rigtig mange ting, som også spiller ind her. Men hvis vi lige tager landbruget først: Selvfølgelig skal dansk landbrug omstille sig, selvfølgelig skal vi have kigget på kvælstofudledningen. Det er der da ikke en kat i Danmark der er uenig i. Der er jo heller ikke en kat i Danmark, der er uenig i, at vi skal have et rent havmiljø og nogle rene fjorde og noget rent drikkevand. Prøv at finde den dansker, der siger, at det skal vi ikke. Prøv at finde den landmand, der ikke er

interesseret i, at vi har rene fjorde. Prøv at finde den landmand, der ikke er interesseret i, at når han åbner for vandhanen, så kommer der rent vand ud. De findes ikke. Det er jo en verden, der ikke findes, som man forsøger at male op i Enhedslisten.

Når det så er sagt, tror jeg også, der er rigtig mange andre ting, vi skal have kigget på. Så skal vi da også have kigget på spildevandsudledning. Det ville det måske også være på sin plads at få kigget på nu, sådan for alvor, så det håber jeg da at Enhedslisten er med på – at det også skal kigges godt og grundigt igennem.

Kl. 11:03

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):

Hr. Rasmus Vestergaard Madsen for den anden korte bemærkning.

Kl. 11:03

Rasmus Vestergaard Madsen (EL):

Jeg har i hele mit liv kunnet se, hvordan havmiljøet blev dårligere og dårligere, og jeg ved, at ordføreren har siddet herinde i Folketinget i efterhånden mange år, og det er ikke første gang, ordføreren siger: Lige om lidt skal vi, lige om lidt kommer reguleringen, lige om lidt skal vi gøre det. Hvor lang tid tænker ordføreren der skal gå, før vi faktisk reducerer kvælstofudledningerne fra dansk landbrug?

Kl. 11:03

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):

Fru Inger Støjberg.

Kl. 11:03

Inger Støjberg (DD):

Lige om lidt er jo nu, for man er i gang, og det har man været altid. De sidste mange år har man været i gang med at nedsætte kvælstofudledningen i dansk landbrug. Det er jo det, der er fejlslutningen i alt det her. Det er, at man prøver på at male et billede op af, at dansk landbrug ikke er omstillingsparat. Dansk landbrug er omstillingsparat.

Men jeg fik ikke rigtig svar på det med spildevandet, synes jeg. Jeg tror, det ville være på sin plads, hvis man lige kunne få svar på det.

Kl. 11:04

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):

Men der er ikke flere, der har bedt om korte bemærkninger, så vi siger tak til ordføreren.

Dermed går vi videre i ordførerrækken, og den næste, der har meldt sig, er fru Franciska Rosenkilde fra Alternativet. Værsgo.

Kl. 11:04

(Ordfører)

Franciska Rosenkilde (ALT):

Tak for det, formand. Lad os lige få én ting på plads: Det er ikke det her lovforslag, vi behandler i dag, der har skabt landbrugets problemer, og heller ikke det lovforslag, der er ansvarlig for stigningen i fødevarepriserne. Det er ikke det her lovforslag, der er skyld i, at vi er gået fra at have 200.000 landmænd til under 6.000 landmænd. Det er ikke det her lovforslag, der er skyld i, at landbrugets bidrag til vores økonomi ligger historisk lavt.

Landbrugets problemer er resultatet af årtiers politisk svigt fra skiftende regeringer, der ikke har turdet tage de nødvendige beslutninger, og en landbrugslobby, der igen og igen har forhalet og forplumret ethvert forsøg på at skabe en bedre balance mellem fødevarerproduktionen og hensynet til naturen og vandmiljøet.

Vi er nødt til at omstille dansk landbrug, ellers har det ingen fremtid. Og vi er nødt til at skabe bedre forhold for naturen og miljøet, ellers har det heller ingen fremtid. Det er mere end 50 år siden, at danske forskere begyndte at advare om konsekvenserne

af landbrugets kvælstofudledning. Det er mere end 40 år siden, at de første alvorlige iltsvind begyndte at manifestere sig i de danske farvande. Og det er ikke engang et døgn siden, at der udkom en ny analyse, der viser, at iltsvindet er rekordhøjt i vores havmiljø, og at størstedelen klart skyldes forureninger fra landbruget.

Samme dag kunne man så også høre formanden fra Landbrug & Fødevarer stå i Odense og tordne mod de politikere, der vil redde havmiljøet. Fra talerstolen i Odense fik den ikke for lidt. Man såede tvivl om vidensgrundlaget, om fagligheden og om hastigheden. Men Landbrug & Fødevarer kan sprælle, lige så tosset de vil, for det ændrer ikke ved, at 70 pct. af kvælstoffet i vandmiljøet kommer fra landbruget, og at løsningen derfor er, at landbruget selvfølgelig må ændre sig.

Tiden med frivillige aftaler er for længst forbi, og derfor står vi her nu, hvor vi politisk må stille de krav, der sikrer, at vi kommer i mål med opgaven, for landbruget har ikke selv formået at løfte opgaven. Jeg forstår godt, at flere landmænd er frustrerede, for hvis jeg var landmand, ville jeg også være frustreret. Jeg ville være frustreret over, at min egen brancheorganisation sammen med skiftende regeringer, man sikkert har stemt på, har fremelsket et landbrug, der grundlæggende ikke er bæredygtigt, et landbrug baseret på super size svinefabrikker, fodermarker og giftmarker, og et landbrug, hvor de store gradvis har spist de små, så vi derfor er gået fra de her 200.000 landmænd til under 6.000 landmænd på bare 60 år.

Derfor står vi nu i en alvorlig situation, der kræver handling. Her vil jeg faktisk gerne rose ministeren for at stå fast og for at stå imod presset fra landbrugslobbyens kampagner og trusler. Jeg synes faktisk, det er lidt pinligt at se, hvordan Landbrug & Fødevarer har forsøgt at løbe fra den aftale, som de selv har indgået. For da den grønne trepart blev indgået, havde de held med at få CO₂-afgiften udvandet. Men nu, hvor landbruget så skal levere på den anden del af aftalen, og hvor kvælstofudledningen faktisk skal ned, ja, så kommer alle protesterne. Nu skal kravene lempes, nu skal ambitionerne ned, nu skal regningen sendes videre til alle andre end landbruget selv. Men man kan ikke sætte sit navn på en aftale og så bagefter forsøge at løbe fra den. Derfor er jeg glad for, at ministeren står fast på, at landbruget selvfølgelig skal levere sin del af aftalen.

Det, vi skal stemme om på torsdag, L 5, er egentlig meget simpelt: Vil man eller vil man ikke være med til at genskabe livet i vores vandmiljø? Vi har fjorde og farvande, hvor der engang var planter, fisk og liv, men som i dag ligner døde undervandsørkener. Skal det ændres, skal der politisk handling til. Så er det jo godt, at vi netop i denne uge kan handle ved at vedtage et lovforslag, som sænker udledningerne af kvælstof, og som samtidig holder fast i, at vi skal have en bæredygtig fødevarerproduktion. Vi har brug for et landbrug, der i højere grad producerer mad, som vi selv spiser, og som ikke er baseret på at skulle være hele verdens baconfabrik.

Derfor er jeg også enig i, at vi bør tage særlige hensyn til danske frugt- og grønsagsproducenter, som fylder minimalt lidt i det store billede. Danmark producerer i dag alt for lidt frugt og grønt og langt mindre end tidligere. Så når en frugt- og grønsagsproducent bliver ramt alt for hårdt af ny regulering, skal vi selvfølgelig finde løsninger, der sikrer, at den her produktion kan fortsætte, og gerne have mere af den. Det har vi også presset på for undervejs her i processen, og det hører jeg også at ministeren er klar til. Men jeg hører også, at disse indsatser ikke må blive et argument for at lade være med at regulere kvælstofudledningen ambitiøst, og det bakker Alternativet helt op om.

At nedbringe landbrugets massive kvælstofudledninger er ikke ekstremt. Det er sund fornuft med årtiers forsinkelse, og så er det kort sagt nødvendigt, hvis vi gerne vil have levende fjorde og farvande igen. Så lad os holde fast i kvælstofreduktionerne, og lad os samtidig holde fast i, at dansk landbrug skal have en fremtid, der adskiller sig markant fra fortiden. Tak for ordet.

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):

Der er foreløbig tre indskrevne til korte bemærkninger, og den første er hr. Kim Edberg Andersen, Danmarksdemokraterne.

Kl. 11:10

Kim Edberg Andersen (DD):

Tak for det, og tak til ordføreren. Det er dejlig befriende, når ordføreren stiller sig op på talerstolen og siger, at det er slut med frivillige aftaler. Det siger ordføreren, så væk med den grønne trepart, og længe leve den røde trepart. Det er jo det, ordføreren drømmer om.

For virkeligheden er, at hvis landmændene, der står ude på pladsen, hører det her, så skal de trække de 180.000 ha, som de har smidt ind i den frivillige aftale, tilbage. Det er jo det, Alternativets ordfører står og siger: Væk med den grønne trepart, væk med frivilligheden. For det må jo gælde begge veje. Det kan jo ikke være meningen, at man, hvis man banker L 5 igennem på torsdag og på den måde tager kværlertag på et landbrug, der har leveret op til 180.000 ha, så skal give med den ene hånd, samtidig med at man får kniven i ryggen med den anden.

Så vil ordføreren ikke bare lige forklare mig, hvordan ordføreren vil komme i mål, når nu landmændene trækker de 180.000 ud af den grønne trepart igen? Hvordan er det så lige, regnestykket går op i forhold til at få et ordentligt vandmiljø, som jeg kan høre problemstillingen er?

Kl. 11:11

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):

Fru Franciska Rosenkilde.

Kl. 11:11

Franciska Rosenkilde (ALT):

Nu er Alternativet jo ikke en del af den grønne trepart af samme årsag, fordi den jo ikke er ambitiøs nok og ikke løser de problemer, vi står i. Altså, vi har kendt til det her vandrammedirektiv fra EU, som har frist i 2027. Det har vi haft 15 år til at implementere. Med frivillighed er det ikke lykkedes. Der har været frivillige aftaler i den grønne trepart, men man har ikke leveret nok, og nu står vi et sted, hvor deadline er, og hvor vi, som jeg også var inde på før, i går fik nyheden om, at niveauet af fedtemøg og iltsvind i de danske farvande er rekordhøjt. Vi kan ikke blive ved med at have frivillige aftaler, der ikke løser problemerne, og derfor er vi nødt til at have ansvarlig politisk handling nu.

Kl. 11:12

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):

Hr. Kim Edberg Andersen.

Kl. 11:12

Kim Edberg Andersen (DD):

Det er da også så fint. Jeg kan høre, at 180.000 ha ikke er nok; hele landbruget skal slagtes. Så ved vi, hvor Alternativet står. Det er superfint.

Men det, man også lige skal huske ud over fedtemøget, er, at L 5 jo kommer til at udgøre et ret stort problem derude. For det kan godt være, at hvis man fjerner alle landbrugere, får man rene åer. Så mangler vi bare lige: Hvad skal vi så leve af derude? Hvad skal smeden leve af? Hvad skal elektrikereren leve af? For der er jo mennesker bag det her, og mine kolleger herinde glemmer bare, at det her handler om mennesker, som ikke har noget at leve af. Altså, det er hele områder i landdistrikterne. Vi har ikke noget at leve af.

I forvejen skulle vi levere 8.000 ha til VE-anlæg. Nu skal vi så åbenbart levere 70.000 ha på en eller anden forkvaklet fortælling.

Man har endnu ikke styr på fakta, i forhold til hvad vi skal udlede. Og så er man villig til at slagte alle landdistrikterne.

Hvad skal vi leve af, fru Franciska Rosenkilde? Jeg ved, at det ikke bliver grøntsager, for fru Franciska Rosenkilde ved allerede nu, at de sørme også bliver ramt, også de økologiske, som vi to tidligere har diskuteret i Folketingssalen, i forhold til at dem kan fru Franciska Rosenkilde godt lide at spise – og de bliver så polske i fremtiden.

Kl. 11:13

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):

Ordføreren.

Kl. 11:13

Franciska Rosenkilde (ALT):

Alternativet ønsker en fødevareproduktion og et landbrug i Danmark, men et, der holder sig inden for klodens bæreevne. Jeg tror, vi er det nummer to mest opdyrkede land i verden, og det har nogle konsekvenser for vores miljø og vores natur.

Så ja, vi skal have et andet landbrug, hvor vi producerer mad til os selv. Det gør vi jo ikke i dag. I dag producerer vi op mod 30 millioner svin om året, som vi eksporterer. 90 pct. af det, landbruget producerer i dag, eksporterer vi. Så de kartofler, som fru Inger Støjberg også nævnte tidligere i dag, er fra Egypten, også i Netto og også i REMA 1000. Alternativet ønsker flere *danske* fødevarer, så vi har et kæmpe problem i dag, også med forsyningssikkerheden. Selvfølgelig er der også følgeerhverv i et bæredygtigt landbrug. Selvfølgelig er der også arbejdspladser i en anden form for landbrug end i massive svinefarme, der er opkøbt af storproducenter. Selvfølgelig er der meget mere, man kan opbygge ude i landdistrikterne, hvis man har en anden landbrugsproduktion.

Kl. 11:14

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):

Hr. Hans Kristian Skibby med en kort bemærkning.

Kl. 11:14

Hans Kristian Skibby (DD):

Tak. Jeg synes, det er beundringsværdigt, at vi har en politisk leder af et parti, som nærmest er hardcore modstander af kød, og så elsker man at slagte. For det er jo det, man gør. Ordføreren parti, undskyld mig, er i færd med at slagte et helt landbrugserhverv. Ordføreren brugte sin taletid på at sige, at der er rigtig mange steder, hvor det her ikke udgør ret meget, at det er en lille del af vores vareeksport – var ordføreren inde på – og at der er tale om et faldende forbrug. Jeg må bare minde om, at i 2024 blev der slået ny rekord på hele den danske fødevarerklunge. De sendte varer ud af landet, frø, foder, maskiner til landbruget, fødevarer, dyremedicin og alt muligt andet. Man sender for over 200 mia. kr. ud i vareeksport, ud fra danske arbejdspladser, ud fra danske virksomheder. Hvordan kan man som sådan en alternativist synes, at det bare er småting? Herregud, 200 mia. kr. om året. Er det virkelig ikke mere værd i jeres regnestykke? Må jeg minde om, at det er 130.000 arbejdspladser, vi taler om.

Kl. 11:15

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):

Fru Franciska Rosenkilde.

Kl. 11:15

Franciska Rosenkilde (ALT):

L 5 handler altså om kvælstofudledning, så inden vi tager hele fødevarerklungen med ind i det her regnskab, synes jeg, at vi skal holde os til det, det handler om. Konsekvensen af det her har jo baggrund i, at den fødevareproduktion og det landbrug, vi har i dag i Danmark, er en stor intensiv animalsk produktion. Det har

en kæmpe kvælstofudledning, som har nogle enorme konsekvenser for vores natur, vores hav, vores fjorde, vores kystnære områder, vores grundvand, vores drikkevand. Vi kan sagtens have et landbrug, og i Alternativets optik et endnu bedre landbrug, hvis vi har færre dyr, men mere produktion af frugt og grønsager, nødder og bær, bælgrugter, altså alt det andet, vi spiser. Over 70 pct. af det frugt og grønt, vi spiser i Danmark i dag, er importeret. Det ønsker vi i Alternativet i langt højere grad skal være danskproduceret.

Kl. 11:16

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):

Hr. Hans Kristian Skibby med sin anden korte bemærkning.

Kl. 11:16

Hans Kristian Skibby (DD):

Jamen jeg synes bestemt, at det spørgsmål, jeg stillede til ordføreren, er inden for rammen af lovforslaget her, for det må jo også være noget, man kan erkende i Alternativet, altså at når man indfører så skrappe sanktioner som eksempelvis at fjerne en tredjedel af al landbrugsjord i Jylland, så får det konsekvenser for alle mulige andre brancher, som laver udvikling. Det drejer sig om f.eks. frøavl, foder, biogasanlæg, slagterier, mejerier, landbrugssmeden, elektrikerne, alle de andre. Det er dynamiske effekter i en negativ spiral, vi taler om, og det må man også anerkende fra Alternativets side, altså at det er det, der sker, hvis L 5 bliver til virkelighed.

Kl. 11:17

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):

Fru Franciska Rosenkilde.

Kl. 11:17

Franciska Rosenkilde (ALT):

Jeg anerkender fuldstændig den virkelighed, der er derude lige nu. Mit svar på det er, at selvfølgelig er der også arbejdspladser, når vi omstiller landbruget til at være et mere bæredygtigt landbrug, som samtidig ikke smadrer naturen. Jeg mener, det er en bunden opgave, at vi får en fødevarerproduktion i Danmark og et landbrug, som selvfølgelig producerer fødevarer til danskerne, som sikrer liv i landdistrikterne, og som sikrer flere arbejdspladser på landet, men som ikke samtidig smadrer naturen. Det må vi da kunne finde ud af. Det kan man også i andre lande. Danmark har et meget særligt intensivt, ekstremt landbrug, fordi vi er så opdyrket, som vi er. Men jeg synes da, at opgaven må være, at vi både kan producere fødevarer til os selv og også have en levende natur omkring os.

Kl. 11:17

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):

Der er en kort bemærkning til hr. Jacob Harris.

Kl. 11:18

Jacob Harris (UFG):

Ordføreren fik nævnt, at vi skal have flere fisk ude i havene. Jeg vil gerne pointere, at her i Københavns kanaler bliver der altså lukket flere gange om året hen over sommeren, og det er altså på grund af spildevand. Jeg savner lidt i den her debat, at man helt konkret fremlægger nogle tal for, hvor meget landbruget sviner, hvor meget det er spildevand, overløb osv., der sviner. Det her virker som et forslag, der bare virker godt i maven for Alternativet, men helt ærligt synes jeg faktisk ikke, at man kan være det bekendt. For hvis ordføreren kigger ud ad vinduet, står der altså et hav af mennesker derude, som er pressede. Hvad tænker ordføreren om det?

Kl. 11:18

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):

Fru Franciska Rosenkilde.

Franciska Rosenkilde (ALT):

Tak. Som jeg også sagde i min tale, forstår jeg godt frustrationen ude hos den enkelte landmand. Jeg forstår dem så godt, for man er blindt blevet ført ind i en udveksling, som om man bare kunne fortsætte med det, man havde gang i, men det kan man jo ikke. Det vidste vi politisk, og det har man også vidst i brancheorganisationerne. Så jeg forstår virkelig godt den frustration, der er over det svigt, de står over for. Når det så er sagt, er spildevand, når man kigger på fakta og på de målinger, vi får fra forskereksperter, under 7 pct. Selvfølgelig skal vi kigge på spildevandet, men vi er også bare nødt til at kigge på proportionerne i det her, og der er ingen tvivl om, at langt over 70 pct. af kvælstofudledningerne kommer fra landbruget. Samtidig har vi problemer med at overholde dyrevelfærdsloven, samtidig har vi problemer med et landbrug, der står for over en tredjedel af vores CO₂-udledninger. Så der er mange problemer i den måde, vi har landbrug på i dag, og vi skal hjælpe landbruget med at omstille sig. Det har man ikke gjort indtil videre, men det vil vi gerne i Alternativet.

Kl. 11:19

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):

Da hr. Jacob Harris er blevet stående, antager jeg, at det er et udtryk for, at han ønsker at gøre brug af sin anden korte bemærkning. Jeg minder lige om, at man godt må trykke på knappen, når det er. Værsgo til hr. Jacob Harris.

Kl. 11:19

Jacob Harris (UFG):

Tak. Jeg vil rette ordføreren og sige, at det ikke passer med de 7 pct. her i København. Derfor mener jeg, når vi snakker miljø, at vi er nødt til at kigge ind i, hvad der er godt for det enkelte lokalområde, og du kan ikke sammenligne områder i Jylland med København. Derfor mener jeg, at det her beslutningsforslag skal tages af bordet, for det er overhovedet ikke gennemtænkt. Hvad siger ordføreren til at fremlægge noget dokumentation for hele landet og små lokale områder for, hvor meget spildevand det udgør i det enkelte havområde?

Kl. 11:20

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):

Ordføreren, værsgo.

Kl. 11:20

Franciska Rosenkilde (ALT):

Det er faktisk noget af det, som det her lovforslag leverer på. Det er præcis på den langt mere udledningsbaserede regulering, som landbruget selv har efterspurgt, det bliver mere konkret ude lokalt. Man har simpelt hen et helt kort nu over, hvor man udleder hvor meget. Så det her er faktisk præcis det, landbruget selv har efterspurgt. Når vi kigger på mængden af fedtemøg og iltsvind, og hvor langt vi er kommet ned ad den forkerte vej, er det tid til handling nu, og der er L 5 her absolut vejen at gå for at få livet tilbage i havene.

Kl. 11:21

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):

Der er et ønske om en kort bemærkning fra hr. Michael Nedersøe, Dansk Folkeparti.

Kl. 11:21

Michael Nedersøe (DF):

Tak for det. Jeg hørte Franciska Rosenkilde stå på talerstolen og sige, at det var pinlig opførsel fra landbruget. Jeg synes absolut ikke, der er noget pinligt i, at landbruget rent faktisk agerer, som de gør, når der er en aftale og man så lægger et yderligere lag ovenpå. Jeg

synes til gengæld, det er pinligt, når Franciska Rosenkilde gør det op i: Enten er I med os, eller også er I imod os; enten stemmer I for L 5 og for rent drikkevand, eller også gør I ikke, og så er I imod os. Jeg må lige minde om, Franciska Rosenkilde, at man altså godt kan abonnere på rene fjorde, selv om man ikke har den aktivistiske tilgang til politik, som man har i Alternativet. Man kan gøre det med sund fornuft.

Hvad vil Franciska Rosenkilde egentlig gøre som konsekvens af L 5, når der kommer højere fødevarerpriser? Hvad vil Franciska Rosenkilde gøre, sådan at danskerne får mulighed for at få noget at spise?

Kl. 11:22

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):
Fru Franciska Rosenkilde.

Kl. 11:22

Franciska Rosenkilde (ALT):

Jeg har hørt flere på talerstolen i dag sige, at de alle sammen ønsker livet tilbage i fjordene og rent drikkevand, men det kommer jo ikke af sig selv. Der er vi så nogle, der politisk går ind og tager ansvar og siger: Vi er nødt til at skabe handling, for at det her sker. For man kan jo ikke bare fortsætte med at sidde nede på sin grønne stol og ønske, at der kommer liv tilbage i havet, hvis man ikke ønsker handling. Det, vi kan se, er, at der har været 15 år til at implementere det her. Der er ikke sket nok. Derfor er vi nødt til nu politisk at lave en regulering, hvor vi sørger for, at vi får naturen tilbage, at vi får livet tilbage i vores natur. Og jeg stod netop på den her talerstol og sagde: Jeg forstår *godt* frustrationen derude. For i min optik er der rigtig mange landmænd, der er blevet taget ved næsen og troede, at de kunne fortsætte den form for landbrugsproduktion, de havde gang i. For det vidste vi alle sammen godt at de ikke kunne, især hvis det er – som jeg også hører flere i salen i dag sige – at man faktisk ønsker livet tilbage i fjordene, og at vi også ønsker at have noget natur i Danmark.

Kl. 11:23

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):
Så er det den anden korte bemærkning til hr. Michael Nedersøe.

Kl. 11:23

Michael Nedersøe (DF):

Tak for det. Jeg hørte også ordet pinlig blive nævnt. Det ved jeg ikke om Franciska Rosenkilde glemte. Jeg synes ikke, jeg fik svar på mit spørgsmål. Hvad vil Franciska Rosenkilde gøre, når og hvis fødevarerpriserne stiger som konsekvens af L 5?

Kl. 11:23

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):
Fru Franciska Rosenkilde.

Kl. 11:23

Franciska Rosenkilde (ALT):

Jamen fødevarerpriserne *er* steget, og de er steget markant. Men det har jo ikke noget med L 5 at gøre. Fødevarerpriserne er steget markant, og det er jo også derfor, det her regeringsgrundlag netop har sørget for at sænke momsen på fødevarer. For Alternativet er det helt klart frugt og grønt, der er det vigtigste at sænke momsen på, fuldstændig, for netop at gøre det billigere og lettere at leve grønt. Det mener vi er fuldstændig afgørende. Så fødevarerpriserne har jo ikke noget med L 5 at gøre. Det vigtige er, at vi får et bæredygtigt landbrug, og at vi får en bedre fødevarerforsyning i Danmark, så vi får danske produkter. Og det kan godt være, at de vil være lidt dyrere i starten, men jo mere vi får af det, og jo mere supermarkederne

begynder at sælge dem, jo billigere bliver de også i længden. Og det er jo den vej, vi skal.

Kl. 11:24

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):

Den næste med en kort bemærkning er hr. Rune Bønnelykke fra Dansk Folkeparti.

Kl. 11:24

Rune Bønnelykke (DF):

Tak. Jeg har hørt rigtig mange forklaringer oppe fra talerstolen, så jeg har egentlig et ganske, ganske kort spørgsmål. Når nu danske grønsager og dansk fødevarerproduktion bliver dyrere i kraft af L 5, mener ordføreren og Alternativet så, at det er bedre, og bakker I op om, at vi i Danmark skal importere billigere grønsager og frugt fra udlandet?

Kl. 11:24

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):
Fru Franciska Rosenkilde.

Kl. 11:24

Franciska Rosenkilde (ALT):

Nej. Alternativet ønsker en større grønsags- og frugtproduktion i Danmark. Den er nærmest ikkeeksisterende i dag; den er 0,4 pct. Den er blevet fuldstændig udraderet af den form for landbrugsproduktion, vi har i dag. Er der noget, Alternativet kæmper for, så er det danskproduceret frugt og grønt, det er danskproducerede nødder og bælgrugt og mange flere fødevarer til mennesker end det, vi producerer i dag. Og så skal vi også have en aftale med danske supermarkeder om, at de i langt højere grad vælger de danske produkter end de udenlandske, og så vil efterspørgslen også stige på de danske varer, og derved vil det også blive billigere i længden. Det er fuldstændig afgørende for Alternativet, at vi styrker den danske produktion af fødevarer, især frugt og grønt.

Kl. 11:25

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):
Hr. Rune Bønnelykke for den anden korte bemærkning.

Kl. 11:25

Rune Bønnelykke (DF):

Vil Alternativet være villige til at acceptere, at dansk fødevarerproduktion lukker, hvis det er prisen for Alternativets politik?

Kl. 11:25

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):
Fru Franciska Rosenkilde.

Kl. 11:25

Franciska Rosenkilde (ALT):

Jamen dansk fødevarerproduktion lukker ikke af vores politik, tværtimod. Alternativets landbrugsvision er at langtidssikre dansk fødevarerproduktion. I dag er det jo under afvikling; beskæftigelsen er halveret gennem de sidste 40 år. Hvis vi ikke gør noget nu, ja, så afvikler dansk landbrug sig selv. Så det er fuldstændig afgørende for Alternativet, at vi omstiller landbruget på en måde, så vi langtidssikrer dansk fødevarerproduktion, men jo selvfølgelig gør det inden for klodens bæreevne og ikke mindst inden for Danmarks egne grænser og balancer i naturen. Vi kan jo ikke have en fødevarerproduktion, der samtidig smadrer naturen; det giver jo ingen mening.

Kl. 11:26

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):
Der er en kort bemærkning til fru Emilie Schytte. Værsgo.

Emilie Schytte (UFG):

Tak. Jeg tror, det er vigtigt, at vi minder os selv om, at Slotspladsen er placeret lige ude foran den her mødesal, netop for at borgerne altid kan blive hørt af os politikere. Det er sådan, demokratiet fungerer.

Lige nu er der tydeligvis rigtig mange bekymrede borgere ude foran, og det bekymrer mig, at der er så få, der kommenterer det, og måske endnu færre, der tager ud og lytter til dem. Tak.

Kl. 11:26

og for øvrigt blive større. For det kan godt være, at ordføreren er beriget med et område, hvor der er mange danske grønsager, men det er altså under 0,4 pct. på nationalt plan. Så vi har brug for mere end bare at redde dem her. Vi har brug for en national fødevarerstrategi, som jeg er rigtig stolt af at have fået med i regeringsgrundlaget, for dansk frugt og grønt har brug for en redningsplan, og det vil jeg meget gerne stå i spidsen for.

Kl. 11:29

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):

Fru Franciska Rosenkilde.

Kl. 11:27

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):

Fru Julie Jacobsen for den anden korte bemærkning.

Kl. 11:29

Franciska Rosenkilde (ALT):

Med frygt for at gentage mig selv, må jeg bare sige for tredje-fjerde gang, at jeg godt forstår frustrationen, og jeg er helt enig i og stolt af, at vi lever i et demokrati, hvor man selvfølgelig kan demonstrere, når det er, at der er noget, man er uenig i, og noget, man har brug for at råbe op om. Så det bakker jeg da fuldstændig op om. Og jeg forstår godt frustrationen. Det, jeg har skreget op om heroppefra de sidste 5 år som politisk leder, er det massive politiske svigt, der har været igennem årtier, hvor man har dereguleret og dereguleret og man har lavet frivillige aftaler, så vi nu står et sted, hvor den eneste mulighed for at redde vores liv i havet og vores blå natur, er en hård og ambitiøs regulering.

Kl. 11:27

Julie Jacobsen (DF):

Jeg forstår, at vi fremadrettet skal have en fødevarerstrategi, men lige nu sætter vi altså en prop i hullet og får lukket det danske landbrug og alt erhverv omkring det, og det synes jeg faktisk er rigtig sørgeligt.

Men for lige at skifte spor vil jeg sige, at vi jo også lever i en usikker verden. Det hører vi alle sammen om gang på gang. Jeg har inden for de sidste 14 dage snakket med tre andre lande om geopolitiske situationer, og meget af det har faktisk handlet om militær, og det har handlet om vores egen forsyningssikkerhed. Og der er jeg rigtig nervøs for, hvordan det her vil have det. For jeg forstår godt, at ordføreren siger, at i et fremtidsperspektiv skal vi her lave noget bæredygtigt. Men lige nu sætter vi altså proppen i hullet, og vi stopper faktisk vores egen forsyningssikkerhed. Vil ordføreren forholde sig til, at vi i en sikkerhedspolitisk situation kan gøre det rigtig svært for Danmark at være selvforsynende?

Kl. 11:30

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):

Ønsker fru Emilie Schytte den anden korte bemærkning? Nej. Så går vi videre til fru Julie Jacobsen, Dansk Folkeparti.

Kl. 11:27

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):

Fru Franciska Rosenkilde.

Kl. 11:30

Julie Jacobsen (DF):

Tak for det. Jeg har lyst til at læse et citat op:

»Hvis den nye gødningslov bliver stemt igennem i sin nuværende form, vil det de facto betyde lukning af min virksomhed. ... Jeg har et erklæret mål om at producere fødevarer, altså menneskeføde. Gode danske råvarer fra øverste hylde. ... brødhvede, brødrug ... raps til olie, gulerødder o.m.a. ... Dansk grøntsagsproduktion er de facto slut!«

Jeg bor i Odsherred. Jeg kan fortælle, at der er rigtig mange danske kartofler og gulerødder på Lammefjorden, hvor jeg kommer næsten hver eneste dag. Vi har også kål. Vi har faktisk vin i bjergene lige bag ved Lammefjorden, så der er rigtig mange lækre danske råvarer. Så jeg er rigtig glad for, at ordføreren bakker op om det her. Men det her citat er fra en landmand i Odsherred, som må lukke sin avlsgård, som familien har ejet gennem flere generationer, og han er faktisk med på øverste hylde i dansk grøntsagsproduktion. Han kan ikke overleve det her lovforslag.

Så jeg vil gerne vide: Hvordan er det, vi får fremmet den her grøntsagsproduktion? Hvad er løsningen, når landmændene faktisk siger: Vi lukker nu?

Kl. 11:27

Franciska Rosenkilde (ALT):

Jeg er rigtig glad for, at ordføreren bringer det her op, for det er faktisk en af mærkesagerne for Alternativet. Den danske fødevarerforsyningssikkerhed er i dag så ringe, fordi vi jo ikke producerer ret mange fødevarer. Vi producerer foder og levende dyr, der bliver transporteret i 8 timer ned gennem Europa, hvor dyrevelfærd er minimalt opnået, hvilket er forfærdeligt. Vi skal have en langt bedre fødevarerforsyningssikkerhed, også i lyset af den geopolitiske situation. I dag importerer vi over en tredjedel af vores kunstgødning fra Rusland. Det er jo helt vanvittigt. Så vi har da en kæmpe opgave i i langt højere grad at sikre forsyningssikkerhed i Danmark. Men det er ikke med det landbrug, vi ser i dag.

Kl. 11:31

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):

Den foreløbig sidste korte bemærkning til fru Franciska Rosenkilde er fra hr. Christian Kirk, Dansk Folkeparti.

Kl. 11:31

Christian Kirk (DF):

Nu nævner ordføreren selv, at Alternativet ønsker en større grøntsagsproduktion i Danmark. Men dette lovforslag, L 5, vil jo lige netop afvikle den danske grøntsagsproduktion. Så vil ordføreren ikke støtte at trække det her tilbage og få udmøntet noget, der ikke vil afvikle den danske grøntsagsproduktion?

Kl. 11:31

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):

Fru Franciska Rosenkilde.

Kl. 11:29

Anden næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Franciska Rosenkilde (ALT):

Jeg er fuldstændig enig i, at vi må kunne indføre en ambitiøs kvælstofregulering uden at aflive den danske frugt- og grøntproduktion samtidig. Så jeg kæmper i den her proces for, at vi selvfølgelig finder løsninger, så den danske frugt- og grøntproduktion kan overleve

Kl. 11:29

Franciska Rosenkilde (ALT):

Nej, jeg tror på, at vi godt kan implementere en ambitiøs og fuldstændig nødvendig kvælstofreduktion og -regulering og samtidig sikre dansk frugt- og grøntproduktion, som den er i dag. Den er så lille, som jeg har nævnt adskillige gange: 0,4 pct. Så vi skal kunne finde ud af, hvordan vi naturligvis kompenserer for den og for øvrigt gør den langt større på sigt. Så jeg mener, det er et både-og.

Kl. 11:31

Anden næstformand (Karsten Hønge):
Spørgeren.

Kl. 11:32

Christian Kirk (DF):

Nu kan jeg forstå, at ordføreren og jeg har lidt forskellige holdninger til, hvordan det her lovforslag kommer til at blive udmøntet i praksis, så jeg vil gerne have lov til at gå til det næste. Og jeg vil bare gerne bede ordføreren om at bekræfte over for de mennesker, der følger med i salen: Er det Alternativets politik at diktere, hvad danskerne skal spise ved at regulere eksempelvis animalsk kød og ved afgifter osv.? Vil Alternativet langt hen ad vejen såkaldt adfærdsregulere og diktere, hvad danskerne skal spise?

Kl. 11:32

Anden næstformand (Karsten Hønge):
Ordføreren.

Kl. 11:32

Franciska Rosenkilde (ALT):

Alternativet vil på ingen måder blande sig i, hvad folk vælger at spise. Det må de fuldstændig selv om. Men jeg er politiker, og jeg vil gerne blande mig i, hvad det er, vi producerer, og hvordan vi producerer det, ikke mindst. Lige nu har vi en produktion af dyr, der ikke engang overholder dyrevelfærdsloven. Det er mit politiske ansvar at sørge for, at loven bliver overholdt. Jeg kan ikke forestille mig nogen andre brancher, hvor man ser så meget igennem fingrene med det, som man gør her. Jeg er politiker, og derfor er det et ansvar for mig, hvordan vi producerer, hvad det har af konsekvenser for den danske natur, og hvad det har af konsekvenser for landdistrikter. Det er det, jeg er optaget af. Hvad folk selv spiser, må de selv om.

Kl. 11:33

Anden næstformand (Karsten Hønge):

Der er ikke flere ønsker om korte bemærkninger. Tak til fru Franciska Rosenkilde, Alternativet. Næste ordfører er hr. Lars Boje Mathiesen, Borgernes Parti. Værsgo.

Kl. 11:33

(Ordfører)**Lars Boje Mathiesen (BP):**

Det siges, at definitionen på idioti er at begå den samme fejl igen og igen og hver gang forvente et andet resultat, men det er desværre præcis det, som regeringen og Folketinget er i gang med her. For vi har set den her film før.

Vi så det under corona med hastelovgivning, lovsjusk og overgreb på et minkerhverv. Vi har set det med Gældsstyrelsen og med skattevæsenet, som tromler hen over borgerne. Vi har set det med ejendomsvurderingerne, der i dag, her 10 år efter, stadig væk ikke fungerer og er gået fra at koste 80 mio. kr. til nu næsten ca. 5 mia. kr. Og vi så det f.eks. med folkeskolereformen. Gang på gang stod fagfolk og mennesker ude i virkeligheden og advarede mod det: Stop nu op; det her er ikke gennemarbejdet; konsekvenserne er ikke ordentligt belyst. Men altid vidste Christiansborg bedre, for aftaler var indgået, prestige var på spil, og ingen havde lyst til at være

den, der sagde: Ved I hvad, måske tog vi fejl. Måske skulle vi lige tænke os om en gang mere. Og bagefter stod samfundet tilbage med regningen.

Nu er vi så i gang igen. Denne gang hedder det L 5, og denne gang er det landbruget, gartnerierne og defølgeerhverv, der råber vagt i gevær, som i dag står uden for Christiansborg. Derfor vil jeg gerne sige det meget klart til regeringen: Tænk jer nu om, måske for en gangs skyld; udskyd loven, tag kritikken alvorligt, få konsekvenserne ordentligt belyst, og kom så tilbage til Folketinget med en lovgivning, der rent faktisk er gennemarbejdet.

For det her handler ikke om, hvorvidt man er for eller imod rent drikkevand; vi er alle for rent vand. Det handler heller ikke om, om man ønsker et godt miljø; selvfølgelig gør vi det. Nej, det handler om det helt grundlæggende, det fundamentale, i den måde, et demokrati arbejder på, og i den måde, et Folketing og et folkestyre bør arbejde på. Det handler om kvaliteten af den lovgivning, vi vedtager her i Folketinget.

Når mennesker, der arbejder med området hver eneste dag, advarer om alvorlige konsekvenser, så er det vores opgave at lytte, ikke bare at tromle videre, fordi den politiske kalender siger: Jamen loven skal igennem. For hvis advarslerne viser sig at være rigtige, er det ikke os herinde, der først mærker konsekvenserne. Det er landmændene derude, det er gartneren, det er følgeerhvervene, og i sidste ende er det også forbrugerne, hvis konsekvensen bliver, at det bliver vanskeligere at producere danske fødevarer og danske grøntsager.

Så min opfordring til regeringen er ganske enkelt: Stop op; lær af fortidens fejl. Det er ikke et nederlag at udskyde en lov, fordi der er rejst alvorlig tvivl om konsekvenserne, tværtimod. Det er ansvarlighed. Det virkelige nederlag er at blive advaret og alligevel begå den præcis samme fejl igen og lave lovsjusk. Og hvis regeringen vælger at fortsætte med L 5 på det foreliggende grundlag, er Borgernes Partis besked klar: Vi kommer til at stemme nej til L 5.

Kl. 11:37

Anden næstformand (Karsten Hønge):

Tak. Der er ikke ønsker om korte bemærkninger. Tak til hr. Lars Boje Mathiesen, Borgernes Parti. Den næste, der får ordet, er ministeren for natur og dyrevelfærd. Vi er da glade for, at ministeren gav sig tid. Værsgo.

Kl. 11:37

Ministeren for natur og dyrevelfærd (Christian Rabjerg Madsen):

Tusind tak, og jeg beklager; jeg havde ikke de rigtige papirer med.

Tak for debatten. Det er åbenlyst, at der er forskellige synspunkter, og sådan skal det jo være i et demokrati, og det er en vigtig lovgivning, vi har med at gøre. Jeg synes også, at man kunne anlægge det perspektiv på det, vi ser i øjeblikket, at vi er et Folketing, som faktisk er i stand til med et meget, meget bredt afsæt at lave afgørende strukturelle forandringer og en omstilling af vores land. Der er ikke ret mange parlamenter rundt omkring i verden, der kan lave den type ændringer med så bredt et politisk fundament, som vi kan. Så jeg synes egentlig også, at der midt mellem de forskellige synspunkter måske kunne være rum til en refleksion over, at vi er et utrolig velfungerende folkestyre, der løbende er i stand til at ændre og forandre til det bedre. Så tak for, at vi har det samarbejde med hinanden, også når det, vi lovgiver om, helt åbenlyst er svært og med vidtrækkende konsekvenser.

Med den lovgivning, som vi behandler nu, rammer vi en balance imellem, at vi på den ene side skal have et sundt, stærkt og bæredygtigt landbrug, og at vi på den anden side skal have et landbrug, der producerer på en måde, hvor vi reducerer kvælstoffet, sådan at vi får livet tilbage i vores fjorde. Det er en fuldstændig afgørende forudsætning for, at vi gør op med et rekordhøjt iltsvind, at vi gør op med fedtemøg, at vi gør op med, at man kan dykke i Vejle Fjord i 72 timer og støde på én fisk. Hvis vi skal gøre op med det, skal vi have

reduceret kvælstoffet, og man kan ikke på den ene side sige, at man går op i rene fjorde, og at man går op i at få livet tilbage i fjordene, og så sige, at det der med at reducere kvælstoffet er der lige nogle andre der må gøre.

Jeg synes, at Dansk Folkeparti og Danmarksdemokraterne med deres modstand i dag er meget, meget tæt på at reducere Dansk Folkeparti og Danmarksdemokraterne til partier for iltsvind og døde fjorde. Det må Dansk Folkeparti og Danmarksdemokraterne jo forklare deres vælgere. Men man kan ikke hævde, at man vil tage ansvar for vores natur, og man kan ikke hævde, at man vil tage ansvar for at få livet tilbage til i vores fjorde, hvis man ikke samtidig tager et ansvar for at reducere kvælstoffet.

Jeg ved ikke, om det er ond vilje og ønsket om at lave et kort klip til Facebook, eller det er grundlæggende manglende indsigt i, hvad den grønne trepart er, der ligger bag de udtalelser, som vi har hørt fra særlig hr. Morten Messerschmidt i forhold til den grønne trepart. For det er rigtigt nok, at den grønne trepart baserer sig på frivillighed. Det ændrer vi ikke på. Men den grønne trepart beskriver også klokkeklart, at der skal træde en kvælstofregulering ind til næste år, og det har jo den sammenhæng med den grønne trepart, at jo mere frivilligt arealudtag, der er, og jo mere landmændene melder arealer ind, jo mindre reguleringstryk er der også. Det var den sammenhæng, som man blev enige om i den oprindelige grønne trepart, og det er den enighed, vi bygger videre på med de politiske beslutninger, som skal udmønte den grønne trepart. Hvis man har meget stærke holdninger til den grønne trepart, tror jeg, jeg vil anbefale, at man læser den grønne trepart.

Så bliver der talt ganske meget om priser på fødevarer, og det jo er noget, der har regeringen og min meget, meget store interesse, og det er jo ikke kun i ord og tale, men også i handling, og det er jo derfor, vi nu laver en kvælstofreduktion, hvor vi får givet landbruget mulighederne tilbage. Det, vi gør nu, er jo i virkeligheden at træde et skridt væk fra en detailregulering af landbruget. Det er væk med braklægningskrav, det er væk med krav til efterafgrøde, og det er væk med bræmmer og randzoner, og så giver vi i stedet for plads til det gode landmandskab. Vi siger, og vi bygger lovgivning på, hvor meget kvælstof vores vandmiljø kan holde til, men hvordan man opnår de kvælstofreduktioner, overlader vi til det gode landmandskab, som med den nye regulering får langt videre rammer og dermed også langt bedre mulighed for at håndtere en kvælstofudfordring, samtidig med at man kan producere gode danske fødevarer.

Kl. 11:42

Så er der en særlig udfordring, der knytter sig til grønsager, og der er jo igen en forskel på de partier, som sidder i lokalet og knokler med at finde løsninger, og så de partier, der er mere optaget af at lave slagkraftig kommunikation på sociale medier. Jeg er stolt af, at Socialdemokratiet og jeg placerer os i den første kategori, og jeg tror og håber på, at vi sammen med ansvarlige partier, både i aftalekredsen, men også de partier, som har tilkendegivet, at de bakker op om L 5, kan finde løsninger i forhold til grønsager. Noget af det, jeg har peget konkret på, er jo, at det faglige grundlag, hvad angår grønsager, er anderledes end det eksempelvis er for hvede. Det hænger jo sammen med, at arealet for hvede er langt større end arealet for grønsager. Så jeg tror, at der kan være ræson i at dobbeltklikke på det faglige grundlag i forhold til kartofler og i forhold til grønsager for at se, om vi på den måde inden for sagligheden kan rykke på udvaskningsgrænserne i modellen for vores grønsager. Det kunne være ét forslag til en løsning. Jeg drøfter også gerne andre.

Jeg stiller mig selvfølgelig til rådighed for spørgsmål også i forbindelse med andenbehandlingen, men også blot med den bemærkning her i afslutningen, at jeg synes, vi kan være stolte over at have et folkestyre, som i den grad ikke lader sig lamme, men som også søger dialogen med landmændene udenfor og også i går. Og parallelt med, at vi søger dialogen og vi søger inputtene, holder vi fast i, at

der er en opgave, hvad angår kvælstofreduktioner, som skal løses. Det er en bunden opgave, hvis man ikke alene vil tale om vores fjorde, men man også vil tage et ansvar for, at livet kommer tilbage i vores fjorde. Tak.

Kl. 11:44

Anden næstformand (Karsten Hønge):

Tak. Den første korte bemærkning er til fru Marie Bjerre, Venstre.

Kl. 11:44

Marie Bjerre (V):

Jeg er enig i, at vi skal sikre nogle ordentlige balancer. Der skal være en ordentlig balance mellem at passe på vores vandmiljø og at sikre en økonomisk bæredygtig fødevarerproduktion. Men jeg kan godt være bekymret for, om vi rammer de rigtige balancer. Ministeren og jeg deltog begge to i stormødet i Odense i går, og der er demonstration på Slotspladsen i dag. De bekymringer gør indtryk, og jeg mener, vi skal tage dem alvorligt. Derfor vil jeg også gerne kvittere for det arbejde, vi har i aftalekredsen, hvor det er lykkedes at finde løsninger på en lang række emner.

Med noget af det, Venstre også foreslår, er, at vi indfører en ren VISA-model i 2027, så vi får en mere fair fordeling af reguleringstrykket for landmændene, så det bliver mere rimeligt. Jeg kunne godt tænke mig at høre, hvad ministeren mener om det forslag.

Kl. 11:45

Anden næstformand (Karsten Hønge):

Ministeren.

Kl. 11:45

Ministeren for natur og dyrevelfærd (Christian Rabjerg Madsen):

Tusind tak. Jeg vil bare indledningsvis sige, at selvfølgelig gjorde det indtryk på mig som minister at være til stede i går, og det var også derfor, jeg søgte dialogen, og jeg også både lyttede til Søren Søndergaard som formand for L&F og også selv holdt tale. Dialog er jo nemt nok, når man er enig; det er jo, når man er uenig, at dialogen kan gøre en forskel.

Hvad angår diskussionen omkring en flad model versus VISA-modellen, bakker jeg op om den aftale, som blev indgået, før jeg blev minister, i december, hvor vi blev enige om, at vi skulle køre med en balance, som hed 75 pct. VISA og 25 pct. flad model. Jeg mener, at den balance, vi fandt der, var god, fordi vi på den ene side imødekommer landmændene i forhold til deres ønsker, men på den anden side også har et element af, at vi laver en model, som giver det størst mulige incitament til at udtage arealer. For det er jo udtag af arealer, der skal være hovedmotoren: Jo mere areal, der bliver udtaget, jo lavere bliver reguleringstrykket på kvælstofreguleringen.

Kl. 11:46

Anden næstformand (Karsten Hønge):

Spørgeren.

Kl. 11:46

Marie Bjerre (V):

Jeg har svært ved at se, hvorfor ministeren står fast på, at vi ikke kan ændre det. Hvis man overgår til en ren VISA-model i 2027, vil man stadig væk opnå præcis de samme reduktioner, præcis den samme tilstand med hensyn til at passe på vores vandmiljø, men man vil gøre det bedre for fødevarerhvervet, og man vil gøre det lidt nemmere at få det her implementeret for landbruget, der lige nu har store bekymringer, som jeg mener vi bør tage mere alvorligt. Ville det ikke være en måde at vise på, at vi rent faktisk tager det mere alvorligt, hvis vi indførte en ren VISA-model i 2027?

Anden næstformand (Karsten Hønge):
Ministeren.

Kl. 11:46 fisk tilbage i Østersøen, hvis der bliver stemt ja til det her lovforslag. Det er simpelt hen forkert. Vi mangler simpelt hen dokumentation, når vi snakker miljø i Danmark, for, hvad årsagen egentlig er. Det her virker som et forslag, der bare virker godt i maven på bl.a. ministeren og regeringen.

Kl. 11:50

Ministeren for natur og dyrevelfærd (Christian Rabjerg Madsen):
Jeg synes, det er afgørende, at vi er i dialog, og det har været afgørende for mig, at de løsninger, som vi diskuterer og finder, ikke skubber på implementeringen, fordi vi har behov for at kunne give landmændene fast grund under fødderne i slutningen af september og starten af oktober, både hvad angår udledninger, og hvad angår kompensation. Når jeg bakker op om det kompromis, der også blev fundet med spørgerens parti tilbage i december, er det, fordi jeg mener, det kompromis har de rette balancer både i forhold til at sikre kvælstofreduktioner, men også i forhold til at sikre et tilstrækkeligt incitament til, at vi får taget jord ud. For man skal huske, at jordudtagning er forudsætningen for, at reguleringstrykket kan komme ned.

Kl. 11:47

Anden næstformand (Karsten Hønge):
Næste korte bemærkning er til hr. Jacob Harris, uden for grupperne.

Kl. 11:47

Jacob Harris (UFG):

Ministeren fik nævnt, at vi selvfølgelig skal have flere fisk ude i de danske farvande. Det, jeg mangler i hele det her lovforslag, er sund fornuft og noget logik og noget dokumentation for, at med det her beslutningsforslag kommer der altså flere torsk ude i den københavnske kanal, når man ser spildevand fra Sankt Petersborg, Helsinki og Stockholm flyde ud i Østersøen. Det kan selv de unge mennesker, der sidder og lytter med i dag, da se overhovedet ikke give nogen mening, altså at vi skal have et lovforslag, der sender restriktioner til landmændene og sender regningen til landmændene. De er dukket op her på Slotspladsen foran Folketinget i dag, fordi de er presset. Hvorfor skal de have regningen for det spildevand, der kommer fra de andre lande i Østersøen?

Kl. 11:48

Anden næstformand (Karsten Hønge):
Ministeren.

Kl. 11:48

Ministeren for natur og dyrevelfærd (Christian Rabjerg Madsen):
Vi bliver bare nødt til at holde fast i, hvad der er fakta. Hvis vi kigger på belastningen af vores fjorde, kommer kvælstofbelastningen for 70 pct.s vedkommende fra landbruget og 10 pct. fra spildevand. Og jeg vil meget gerne være med til at diskutere de anbefalinger, der kommer fra kystvandrådene, hvad angår alle kilder. Det kan bare ikke nytte noget, at man gør diskussionen om spildevand til en stopklods for, at vi fortsætter med at arbejde på at få reduktioner fra landbruget, for det er der, 70 pct. kommer fra.

Så er der hele sporet omkring interkalibrering med andre lande, som vi forfølger hårdt, men når man er et land med 60 pct. under plov, følger der også et ansvar, i forhold til at vores sunde landbrugssektor, som også skal være sund i fremtiden, producerer på en måde, så vi ikke ødelægger fundamentet for livet i fjordene.

Kl. 11:49

Anden næstformand (Karsten Hønge):
Spørgeren.

Kl. 11:49

Jacob Harris (UFG):

Jeg er nødt til at rette ministeren. Det er simpelt hen forkert, at landbruget står for 70 pct. af udledningen i Østersøen. Der kommer ikke

Anden næstformand (Karsten Hønge):
Ministeren.

Kl. 11:50

Ministeren for natur og dyrevelfærd (Christian Rabjerg Madsen):
Nej, det her handler ikke om, hvad der er godt i maven. Det handler om at gøre en konkret forskel, også når det er svært, og det, vi har gang i nu, er svært. Men vi bliver også nødt til at forholde os til virkeligheden, og virkeligheden er, at hvad angår de danske udledninger af kvælstof, er 70 pct. fra landbruget. Så er det korrekt, at der er farvande, hvor den internationale påvirkning også er betydelig. Det er jo så en drøftelse, vi må have med de lande på EU-niveau. Det kan bare ikke blive en undskyldning for, at vi ikke selv handler. Og til det der med, at ordføreren sådan slår ud med armene og siger, at selvfølgelig skal vi have fisk, vil jeg sige: Det er jo ikke en selvfølge. Vi får kun fiskene tilbage, hvis vi tør at træffe de rigtige politiske beslutninger.

Kl. 11:50

Anden næstformand (Karsten Hønge):

Der er ikke flere ønsker om korte bemærkninger, så tak til ministeren for natur og dyrevelfærd. Ønsker flere at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen sluttet.

Kl. 11:50

Afstemning

Anden næstformand (Karsten Hønge):

Jeg betragter ændringsforslag nr. 1 og 2, stillet af ministeren for natur og dyrevelfærd og tiltrådt af et flertal (udvalget med undtagelse af Cecilie Liv Hansen (UFG)), som vedtaget.

De er vedtaget.

Der er stillet forslag om, at lovforslaget henvises til fornyet udvalgsbehandling, og hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

6) 2. behandling af lovforslag nr. L 20:

Forslag til lov om ændring af SU-loven og forskellige andre love. (Overførsel af opgaver fra Uddannelses- og Forskningsstyrelsen

og uddannelsesinstitutioner til Udbetaling Danmark og Arbejdsgivers Uddannelsesbidrag).

Af forsknings-, uddannelses- og digitaliseringsministeren (Christina Egelund).

(Fremsættelse 25.06.2026. 1. behandling 13.08.2026. Betænkning 26.08.2026).

Kl. 11:51

Forhandling

Anden næstformand (Karsten Hønge):

Der er stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen sluttet.

Kl. 11:51

Afstemning

Anden næstformand (Karsten Hønge):

Jeg betragter ændringsforslag nr. 1, stillet af forsknings-, uddannelses- og digitaliseringsministeren og tiltrådt af udvalget, som vedtaget.

Det er vedtaget.

Jeg foreslår, lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

7) 2. behandling af lovforslag nr. L 21:

Forslag til lov om ændring af universitetsloven, lov om adgangsregulering ved videregående uddannelser, lov om specialpædagogisk støtte ved videregående uddannelser m.v. og udlændingeloven. (Initiativer vedrørende visse udenlandske studerende, adgang til ph.d.-uddannelse, specialpædagogisk støtte til studerende på erhvervskandidatuddannelser m.v.).

Af forsknings-, uddannelses- og digitaliseringsministeren (Christina Egelund).

(Fremsættelse 25.06.2026. 1. behandling 13.08.2026. Betænkning 26.08.2026).

Kl. 11:51

Forhandling

Anden næstformand (Karsten Hønge):

Der er stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen sluttet.

Kl. 11:52

Afstemning

Anden næstformand (Karsten Hønge):

Jeg betragter ændringsforslag nr. 1 og 2, stillet af forsknings-, uddannelses- og digitaliseringsministeren og tiltrådt af udvalget, som vedtaget.

De er vedtaget.

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

8) 2. behandling af lovforslag nr. L 19:

Forslag til lov om id-kort på byggepladser.

Af beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen).

(Fremsættelse 25.06.2026. 1. behandling 14.08.2026. Betænkning 26.08.2026).

Kl. 11:52

Forhandling

Anden næstformand (Karsten Hønge):

Der er stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen sluttet.

Kl. 11:52

Afstemning

Anden næstformand (Karsten Hønge):

Jeg betragter ændringsforslag nr. 1-3, stillet af beskæftigelsesministeren og tiltrådt af udvalget, som vedtaget.

De er vedtaget.

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

9) 2. behandling af lovforslag nr. L 7:

Forslag til lov om ændring af dagtilbudsloven og udlændingeloven og om ophævelse af lov om Danmarks Evalueringsinstitut. (Nedlæggelse af Danmarks Evalueringsinstitut).

Af undervisningsministeren (Magnus Heunicke).

(Fremsættelse 25.06.2026. 1. behandling 14.08.2026. Betænkning 26.08.2026).

Kl. 11:53

Forhandling

Anden næstformand (Karsten Hønge):

Der er stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen sluttet.

Kl. 11:53

Kl. 11:54

Afstemning**Anden næstformand** (Karsten Hønge):

Jeg betragter ændringsforslag nr. 2, stillet af et mindretal (DD), som forkastet.

Det er forkastet.

Herefter bortfalder ændringsforslag nr. 1, stillet af det samme mindretal.

Jeg betragter ændringsforslag nr. 4, stillet af et mindretal (DD), som forkastet.

Det er forkastet.

Herefter bortfalder ændringsforslag nr. 3, stillet af det samme mindretal.

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det sidste punkt på dagsordenen er:

10) 2. behandling af lovforslag nr. L 10:

Forslag til lov om ændring af lov om elforsyning. (Forenkling af regler for solcelleanlæg på offentlige bygninger).

Af klima-, energi- og forsyningsministeren (Samira Nawa).

(Fremsættelse 25.06.2026. 1. behandling 13.08.2026. Betænkning 26.08.2026).

Kl. 11:54

Forhandling**Anden næstformand** (Karsten Hønge):

Der er stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen sluttet.

Kl. 11:54

Afstemning**Anden næstformand** (Karsten Hønge):

Jeg betragter ændringsforslag nr. 1, stillet af klima-, energi- og forsyningsministeren og tiltrådt af udvalget, som vedtaget.

Det er vedtaget.

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.